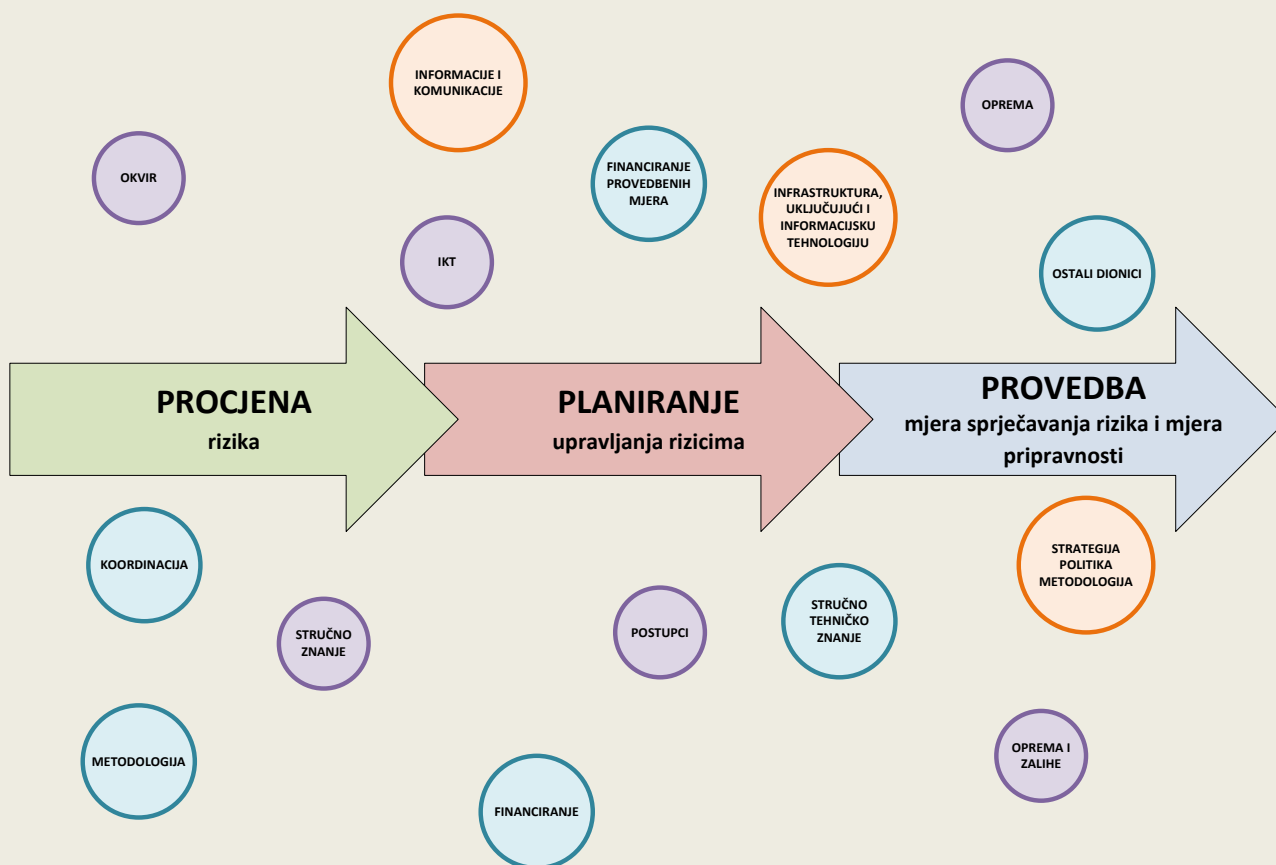

Hrvatska platforma
za smanjenje rizika
od katastrofa

Croatian National Platform for
Disaster Risk Reduction

**Procjena sposobnosti
upravljanja rizicima
za Republiku Hrvatsku**

Procjena sposobnosti upravljanja rizicima za Republiku Hrvatsku

Donosi:

Glavna radna skupina Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa

Koordinator:

Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje

dr.sc. Dragan Lozančić

KLASA: 810-03/18-08/01
URBROJ: 543-01-04-01-18-9
U Zagrebu, 17. rujan 2018.

Izradili:

Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Sektor za civilnu zaštitu

Služba za preventivu, planiranje i analitiku

Zaviša Šimac

v.d. voditelja Službe za preventivu, planiranje i analitiku

Nataša Holcinger

Samostalna nadzornica za poslove preventive

1. Sadržaj

1.	Sadržaj	7
2.	Uvod	11
3.	Područje primjene i ciljevi	15
3.1.	Područje primjene	15
3.2.	Ciljevi	15
4.	Metodologija	19
5.	Organizacija	27
5.1.	Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa	27
5.2.	Sudionici	31
6.	Rezultati	35
6.1.	Odjeljci	36
6.1.1.	Procjena rizika	37
6.1.2.	Planiranje upravljanja rizicima	42
6.1.3.	Provedba mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti	47
7.	Rizici	55
8.	Sažetak	59
9.	Prilozi	65
10.	Kratice	75
11.	Popis slika i tablica	79

2. Uvod

S obzirom na znatan porast šteta od elementarnih nepogoda, odnosno povećanje broja i ozbiljnosti katastrofa prirodnog porijekla i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem posljednjih godina, velikim dijelom zbog klimatskih promjena, smanjenje rizika od katastrofa od iznimne je važnosti za podizanje otpornosti zajednica i država na katastrofe. Upravo su klimatske promjene utjecale na sve ekstremnije i složenije pojave te na dalekosežne i dugoročne negativne posljedice.

Kako bi smanjili rizik od katastrofa te postigli održivi razvoj potreban je dodatan sveobuhvatan pristup i angažman svih tijela državne uprave u upravljanju rizicima od katastrofa koji će povezati mjere smanjenja rizika, spremnost i odgovor, odnosno mudro upravljanje postojećim, predstojećim i preostalim rizicima.

Temeljem Odluke br.1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu od 17. prosinca 2013. godine.¹, države članice dogovorile su da će provoditi brojne mjere za smanjenje rizika od katastrofa, uključujući i izradu ovakvih dokumenata, odnosno razmjenu informacija o procjeni sposobnosti upravljanja rizicima na nacionalnoj ili odgovarajućoj pod-nacionalnoj razini svake tri godine. Za potrebe izrade procjene sposobnosti Europska komisija je zajedno sa stručnjacima iz država članica razvila Smjernice za procjenu sposobnosti upravljanja rizicima (Obavijest Komisije 2015/C 261/03)².

Redovita procjena važna je kako bi se osiguralo kontinuirano povećanje sposobnosti upravljanja rizikom, uključujući utvrđivanje potreba i provedbu odgovarajućih mjera koja iz toga proizlazi. Iz tog razloga države članice usuglasile su se da će procjene sposobnosti izvršavati svake tri godine, a Republika Hrvatska dodijelila je zadaću izrade procjena sposobnosti upravljanja rizicima unutar Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa³ Glavnoj radnoj skupini (GRS).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013D1313&from=HR>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XC0808\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XC0808(01)&from=EN)

³ <http://www.platforma.hr/>

3. Područje primjene i ciljevi

3. Područje primjene i ciljevi

3.1. Područje primjene

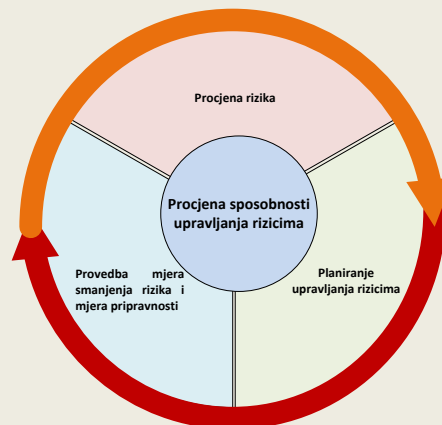
Odluka Europskog parlamenta i Vijeća *spособnost upravljanja rizicima* definira kao sposobnost države članice ili njezinih regija da rizike, utvrđene u procjenama rizika, smanje, da im se prilagode ili da ih ublaže, na razine koje su prihvatljive u toj državi članici ili regiji.

Svakoj je državi članici prepušteno da procijeni koje su razine prihvatljive u određenom kontekstu i za koje rizike. Upravo ta fleksibilnost Odluke uzima u obzir različite situacije u državama članicama. Međutim, definiranje razina prihvatljivosti obavezan je element izrade svake procjene sposobnosti. S vremenom i iskustvom izrade nacionalnih procjena određene ocjene sposobnosti biti će jasnije objašnjene, odnosno nedvosmislene. Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) nedavno je preporučila određivanje metoda kojima bi se pružila potpora državama članicama pri određivanju prihvatljivih razina rizika te transparentno objavljivanje tih metoda i rezultata radi podizanja svijesti među svim skupinama dionika. Prve su procjene sposobnosti, kao i Smjernice za njihovu izradu na tragu te preporuke.

Odluka propisuje izradu procjene sposobnosti upravljanja rizicima s obzirom na *tehnički, financijski i administrativni kapacitet* države članice na nacionalnoj ili odgovarajućoj pod-nacionalnoj razini, za provođenje:

1. procjena rizika,
2. planiranja upravljanja rizicima i
3. odgovarajućih mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti.

Stoga, Procjena sposobnosti upravljanja rizicima obuhvaća čitav ciklus upravljanja rizicima.

Slika 1. – *Proces sposobnosti upravljanja rizicima*

Države članice mogu procjenjivati sposobnosti upravljanja pojedinačnim rizikom ili u okviru pristupa kojim je obuhvaćeno više rizika procjenjivati cjelokupno upravljanje rizicima. Republika Hrvatska radila je sveobuhvatnu procjenu sposobnosti odnosno, obavezu izrade imala su tijela koordinatori za neprihvatljive i tolerirane rizike iz prve nacionalne Procjene rizika sa otvorenom mogućnosti za tijela koordinatore koja ne spadaju u tu skupinu ili im je procjena rizika tek u izradi da se uključe u izradu procjene sposobnosti sa rizicima iz svoje nadležnosti.

3.2. Ciljevi

Ciljevi izrade procjene sposobnosti u državama članicama su:

1. poduprijeti tijela koordinatora u dodatnom jačanju svijesti o prednostima i mogućim nedostacima njihovih sustava upravljanja rizicima od katastrofa te utvrditi dobru praksu i pokrenuti postupak poboljšanja;
2. pridonijeti razvoju i razmjeni politika i praksi upravljanja rizicima od katastrofa, utemeljenih na znanju i povijesnim podacima, između svih razina vlasti i različitih sektora;
3. olakšati suradnju pri nastojanjima u upravljanju rizicima među državama članicama u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i drugih važnih sustava za upravljanje katastrofama.

4. Metodologija

Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa povezuje političku, operativnu i znanstvenu razinu omogućavajući prijenos i usuglašavanje znanja, prijedlog rješenja, donošenje dokumenata te poticanje njihove implementacije u cilju smanjenja katastrofa.

Unutar Hrvatske platforme, za provedbu pojedinih zadaća koje su usvojene godišnjim planom na Odboru Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa (Odbor HP SROK), osnivaju se stručne radne skupine (sRS).

Izradu Procjene sposobnosti upravljanja rizicima izradila je Glavna radna skupina Hrvatske platforme (gRS) uz koordinaciju Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Unutar sRS zastupljena su sva tijela koordinatori zadužena za izradu dokumenata i smanjenje pojedinog rizika iz njihove nadležnosti.

Samoj izradi, prethodila je priprema tijela koordinatora kroz ispitivanje koje je istražilo elemente procjene unutar svakog od dijelova ciklusa upravljanja rizicima za svaki rizik. Tijela koordinatori su za svaki od rizika te za svaki od tri odjeljka procjene sposobnosti (procjena rizika, planiranje i provedba) navela koje će elemente uzeti u obzir prilikom svoje procjene, tko su sudionici te nabrojala propise i dokumente od značaja za proces upravljanja rizicima koji će se uzeti u obzir prilikom procjene adekvatnosti i sveobuhvatnosti normativnog okvira. U pripremi i samoj izradi sudjelovala su tijela koordinatori za potres, poplavu, požar, sušu, ekstremne temperature, snijeg i led, epidemije i pandemije i industrijske nesreće. Osim navedenih tijela koordinatori za nuklearne i radiološke nesreće te za štetne organizme životinja sami su zatražili da sudjeluju u izradi procjene sposobnosti iz svojih nadležnosti iako navedene prijetnje nisu obrađivane u prvoj nacionalnoj procjeni rizika odnosno ne spadaju u skupinu toleriranih i neprihvatljivih rizika.

Tablica 1. – Dio upitnika za identifikaciju elementa koji će se procjenjivati u Procjeni sposobnosti

Odjeljak	Elementi za procjenu	Sudionici	Dokumenti iz kojih proizlazi obaveza ili uređuju djelovanje
<i>Procjena rizika</i>			
<i>Planiranje upravljanja rizicima</i>			
<i>Provedba mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti</i>			

Procjena rizika

Cilj izrade procjene rizika je postizanje razumijevanja postojećih rizika i njihova vrednovanja. Od 28 identificiranih prijetnji u prvoj nacionalnih procjeni rizika obrađeno je 11 rizika. Rizici koji su u okviru procjene rizika vrednovani kao neprihvatljivi i tolerirani temelj su planiranja upravljanja rizicima i postupne provedbe mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti. Sposobnost izrade procjene rizika ovisi o više faktora neki od kojih su kapaciteti stručnjaka, kvaliteta podataka, kvaliteta metodologije itd. Analiza procjene rizika izvršena je kroz osam elemenata i šesnaest pitanja prikazanih u *tablici 2*.

Tablica 2. – Procjena rizika

Element	Pitanje
1. Okvir	1. pitanje: Uklapa li se procjena rizika u opći okvir?
2. Kordinacija	2. pitanje: Jesu li svim relevantnim subjektima koji sudjeluju u procjeni rizika raspodjeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?
	3. pitanje: Raspodjeljuju li se odgovornosti za procjenu posebnih rizika najrelevantnijim subjektima?
	4. pitanje: Je li u procjene rizika uključena međusektorska dimenzija rizika?
3. Stručno znanje	5. pitanje: Preispituje li se redovito raspodjela odgovornosti za procjenu rizika?
	6. pitanje: Jesu li stručnjaci odgovorni za procjenu/procjene rizika na odgovarajući način obaviješteni i osposobljeni za procjenu rizika te iskusni u tom području?
4. Ostali sudionici	7. pitanje: Jesu li u postupak procjene rizika uključeni relevantni dionici?
5. Informacije i komunikacije	8. pitanje: Je li raspoloživ potreban administrativni kapacitet za obavješćivanje javnosti o rezultatima procjena rizika?
	9. pitanje: Je li raspoloživ potreban administrativni kapacitet za interno obavješćivanje o rezultatima procjena rizika, uključujući scenarije, stečena iskustva itd.?
	10. pitanje: Uključuju li se rezultati procjena rizika u strategiju obavješćivanja o rizicima?
6. Metodologija	11. pitanje: Je li nacionalni ili podnacionalni subjekt razvio metodologiju za procjenu rizika? Je li ta metodologija utvrđena ili objavljena i koji su njezini ključni elementi?
	12. pitanje: Je li u procjene rizika uključena prekogranična dimenzija rizika?
	13. pitanje: Je li u procjenu rizika uključena infrastruktura?
7. Informacijska i komunikacijska tehnologija	14. pitanje: Je li dostupna odgovarajuća infrastruktura IKT-a za izvršavanje procjene rizika?
	15. pitanje: Jesu li dostupne odgovarajuće informacije i podaci (uključujući povijesne podatke) za izvršavanje procjena rizika?
8. Financiranje	16. pitanje: Je li dostupan odgovarajući financijski kapacitet za izvršavanje i ažuriranje procjena rizika?

Planiranje upravljanja rizicima

Planiranju upravljanja rizicima može se pristupiti na više načina; upravljanje pojedinačnim rizicima, međusektorsko upravljanje ili upravljanje s više rizika. Prilikom planiranja upravljanja rizicima, odnosno odabira mjera smanjenja rizika od katastrofa, vrlo je važno izvršiti vrednovanje rizika, bilo ALARP i nekom drugom metodom kako bi se ustanovili prioriteti. Kako bi se smanjio rizik, odnosno ublažile posljedice ili prilagodilo na njih, potrebno je odabrati adekvatne mjere. Kod odabira mjera započinje se prvo s posljednjom fazom odnosno određivanjem što je cilj, nakon čega se sagledava širi kontekst kako odabrana mjera utječe na druge mjere, odnosno obrnuto, kriterije uz pomoć kojih se vrednuju postignuti rezultati provedbe mjere te na kraju odabranoj mjeri daje se ime.

Tijekom samog planiranja upravljanja rizicima potrebno je izraditi plan/strategiju smanjenja rizika od katastrofa, što osim mjera (aktivnosti) koje će se provoditi, uključuje definiranje odgovornosti (odnosno tijela koordinatora), period u kojem će se mjere provoditi, kako će se provoditi i financirati te, kao što je navedeno, kako će se provjeravati njihova uspješnost.

Planiranje upravljanja rizicima možemo procjenjivati proučavanjem i ispitivanjem postojanja i kvalitete strukture upravljanja, strateških dokumenata, akcijskih planova te zakonodavnog okvira.

Analiza planiranja i upravljanja izvršena je kroz sedam elemenata i šesnaest pitanja prikazanih u *tablici 2.*

Tablica 3. – Planiranje upravljanja rizicima

Element	Pitanje
1. Koordinacija	17. pitanje: Jesu li svim subjektima koji sudjeluju u planiranju mjera sprječavanja rizika i mjera pripravnosti raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?
	18. pitanje: Osiguravaju li se i redovito procjenjuju odgovornosti za planiranje u pogledu posebnih rizika?
2. Stručno znanje	19. pitanje: Je li dostupan dovoljan broj stručnjaka za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti na temelju rizika utvrđenih u okviru procjene rizika?
	20. pitanje: Je li dostupno učinkovito osposobljavanje za stručnjake na različitim razinama, odgovorne za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?
	21. pitanje: Jesu li stručnjaci uključeni u planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti obaviješteni o općim političkim ciljevima/prioritetima povezanim s upravljanjem rizicima od katastrofa?
3. Metodologija	22. pitanje: Primjenjuje li se postupak kojim se osiguravaju očuvanje i daljnji razvoj znanja stručnjaka zaduženih za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?
	23. pitanje: Jesu li različiti odgovorni subjekti razvili metodologije za planiranje upravljanja rizicima? Koji su ključni elementi tih metodologija?
4. Ostali sudionici	24. pitanje: Obuhvaćaju li metodologije za planiranje upravljanja rizicima određivanje odgovarajuće infrastrukture za ublažavanje utvrđenih rizika?
	25. pitanje: Jesu li relevantni javni i privatni dionici obaviješteni o postupku planiranja i u njega uključeni?
5. Informacije i komunikacije	26. pitanje: Obavještavaju li se javna ili privatna poduzeća o rizicima utvrđenima u okviru procjena rizika, i ako je tome tako, kako se osigurava poticanje mjera sprječavanja i pripravnosti u tim poduzećima?
	27. pitanje: Jesu li nacionalni ili podnacionalni subjekti uključeni u prekogranično planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?
6. Oprema	28. pitanje: Jesu li relevantni dionici, uključujući građane, obaviješteni o ključnim elementima planiranja upravljanja rizicima?
	29. pitanje: Jesu li dostupni oprema i alati potrebni za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti i/ili za podršku planiranju tih mjera?
7. Financije	30. pitanje: Procjenjuju li se u okviru postupka planiranja potrebe za financiranjem provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti te utvrđuju mogući izvori financiranja?
	31. pitanje: Razmatraju li se u okviru postupka planiranja budući planovi ulaganja i moguća uloga financiranja iz privatnog sektora?
	32. pitanje: Određuju li se ili utvrđuju u okviru postupka planiranja unaprijed postupci ili planovi kojima se osigurava financiranje mjera sprječavanja i pripravnosti potrebnih za ublažavanje utvrđenih rizika?

Provedba mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti

Unutar trećeg odjeljka procjene sposobnosti upravljanja rizicima potrebno je procijeniti sposobnost provedbe mjera utvrđenih u okviru planiranja upravljanja rizicima. Provedbom su obuhvaćeni raspodjela odgovornosti i sredstava, dužnosti praćenja, kao i postupak vrednovanja i promišljanja stečenog iskustva. Analiza provedbe mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti izvršena je kroz deset elemenata i devetnaest pitanja prikazanih u *tablici 3.*

Tablica 4. – Provedba mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti

Element	Pitanje
1. Strategija/ politika/ metodologija	33. pitanje: Je li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti povezana s planiranjem upravljanja rizicima? Je li to dio strategije ili politike i je li utvrđena metodologija?
	34. pitanje: Jesu li razvijene metode izvješćivanja o štetama i ljudskim gubicima te procjenjuju li se, dokumentiraju i pohranjuju troškovi šteta?
2. Koordinacija	35. pitanje: Jesu li svim subjektima koji sudjeluju u provedbi mjera sprječavanja rizika i pripravnosti raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?
3. Stručno znanje	36. pitanje: Odgovara li raspodjela odgovornosti stručnjacima uključenima u provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti trenutnom stanju i jesu li dostupna dostatna sredstva za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti na temelju postupka planiranja?
	37. pitanje: Jesu li stručnjaci odgovorni za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti na odgovarajući način obaviješteni i osposobljeni te iskusni u tom području?
4. Ostali dionici	38. pitanje: Jesu li relevantni dionici obaviješteni o provedbi mjera sprječavanja i pripravnosti te jesu li u nju uključeni?
	39. pitanje: Je li nacionalni ili podnacionalni subjekt uključen u provedbu prekograničnih mjera za prevenciju i pripravnost?
	40. pitanje: Provode li ti javni ili privatni dionici mjere prevencije i pripravnosti dovoljno kvalitetno kako bi ostvarili očekivane rezultate ublažavanja rizika?
5. Postupci	41. pitanje: Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti na primjer razvoj postupaka za rano upozoravanje, aktiviranje, operativno dežurstvo, deaktiviranje ili praćenje?
6. Informacije i komunikacija	42. pitanje: Jesu li dostupne potrebne informacije unutar nacionalnog ili podnacionalnog subjekta i razmjenjuju li se one redovito?
	43. pitanje: Primjenjuju li se komunikacijske strategije, uključujući upotrebu raznih medijskih alata (uključujući društvene medije), za učinkovito informiranje građana kako bi se podiglo razinu njihove svijesti te uspostavilo povjerenje?
7. Infrastruktura, uključujući informacijsku tehnologiju	44. pitanje: Analizira li se stanje odgovarajuće infrastrukture za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti?
8. Oprema i zalihe	45. pitanje: Postoji li popis raspoložive opreme potrebne za provedbu planiranih mjera sprječavanja i pripravnosti? Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti utvrđivanje mogućih potreba za opremom na temelju postojećeg popisa opreme?
	46. pitanje: Utvrđuju li se tijekom provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti rizici u lancu isporuke i jesu li poduzete mjere za smanjenje rizika od nestašice zaliha?
9. Stručno znanje	47. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti potrebno stručno tehničko znanje kako bi osigurali odgovarajuću provedbu mjera i jesu li osigurani očuvanje i daljnji razvoj tog znanja?
	48. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti znanje potrebno za primjenu postupaka nabave i logistike kako bi mogli izvršiti svoje zadaće te jesu li stručnjaci na odgovarajući način osposobljeni za primjenu tih postupaka?
	49. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti znanje potrebno za planiranje životnog ciklusa i kapaciteta za brzi razmjestaj? Primjenjuju li se te metodologije kako bi se provjerila ispravnost opreme i sustava te omogućilo povećanje kapaciteta u hitnim slučajevima?
10. Financiranje provedbenih tijela	50. pitanje: Određuju li se ili utvrđuju u okviru provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti, potrebnih za smanjenje i ublažavanje utvrđenih rizika te prilagodbu njima, proračun, pravna osnova i postupci kako bi se unaprijed mogla planirati fleksibilna dodjela sredstava?
	51. pitanje: Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti izradu sporazuma s dionicima, kojima se uređuje podjela troškova?

Raspodjela razina ocjena korištena za potrebe izrade ove procjene prikazana je u *tablici 4.*

Tablica 5. – Ocjene i opis ocjena

Ocjena (Odgovor)	Opis
n/p	Kapacitet nije utvrđen ili se ne smatra primjenjivim te ga stoga ne treba razviti
1	Kapacitet se smatra primjenjivim - još se nije započelo s radom
2	Kapacitet utvrđen - ostvaren početni napredak
3	Kapacitet proveden u ključnim područjima
4	Kapacitet integriran te se unaprjeđuje

5. Organizacija

5.1. Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa

Smanjenje rizika u Hrvatskoj na nacionalnoj razini koordinira Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa odnosno Odbor Hrvatske platforme i njena radna tijela. Hrvatska platforma zamišljena je kao forum za razmjenu mišljenja na temu smanjenja rizika te podizanje te teme na višu razinu i pokretanje dijaloga o rizicima od katastrofa te mogućnostima njihova smanjenja.

S vremenom se pokazalo kako Platforma ima mnogo veći potencijal od foruma za razmjenu mišljenja te je ona preoblikovana u tijelo koje povezuje političku, operativnu i znanstvenu razinu omogućavajući prijenos i usuglašavanje znanja, prijedlog rješenja, donošenje dokumenata te poticanje njihove implementacije u cilju smanjenja rizika od katastrofa. Hrvatska platforma sada ima zadaću razmjene i usuglašavanja znanja, iskustva i stavova, što je imala i od svog osnivanja 2009. godine, ali od 2017. godine ima i zadaću poticanja i postizanja kvalitetnog odgovora na prijetnje i rizike od katastrofa na nacionalnoj razini. Postala je aktivnim tijelom koje kroz svoja radna tijela u suradnji stručne i znanstvene zajednice izrađuje dokumente za upravljanjem smanjenja rizika (poput procjena i strategija), predlaže rješenja donositeljima odluka te predlaže ulaganja i normativni okvir središnjim tijelima i Vladi Republike Hrvatske, a sve u cilju održivog razvoja.

Hrvatska platforma sastoji se od više radnih i političkih tijela.

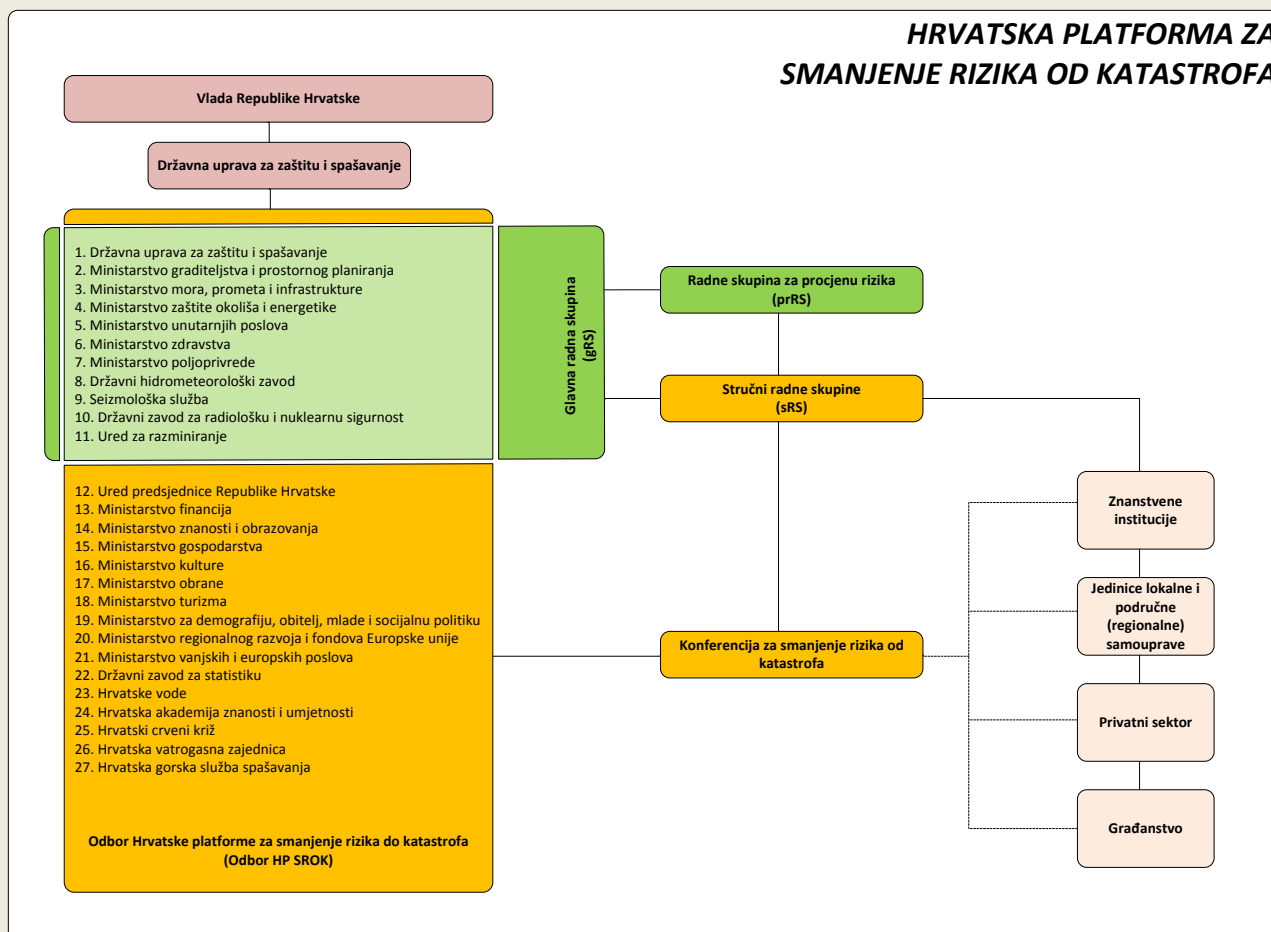
Odbor Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa (Odbor HP SROK) sastoji se od svih relevantnih tijela državne uprave, znanstvenih institucija, udruga građana i ostalih predstavnika koji u svom svakodnevnom djelovanju provode neke od mjera i aktivnosti smanjenja rizika od katastrofa.

Glavna radna skupina (gRS) sastoji se tijela koordinatora za identificirane rizike. Izrađuje procjenu rizika i procjenu kapaciteta te strategiju smanjenja rizika od katastrofa.

Radne skupine za procjenu rizika (prRS) obrađuju pojedini rizik. Sastoje se od tijela koordinatora te nositelja izrade procjena rizika.

Stručne radne skupine (sRS) obrađuju pojedinu temu poput, sigurnosti odgojno-obrazovnih ustanova, prostornog planiranja, financiranja mjera i aktivnosti SROK-a.

HRVATSKA PLATFORMA ZA SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA

Slika 2. – Organizacijska shema Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa

U Odluci su navedeni i identificirani prijetnje i rizici te popis nadležnih tijela – koordinatora. (Tablica 5.)

Tablica 6. – Popis grupa rizika, rizika i tijela koordinatora

Rizici		Koordinator
Grupa rizika	Pojedini rizik	
1. Degradacija tla	1.1. Klizišta	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
	1.2. Erozija	Ministarstvo poljoprivrede
	1.3. Zagađenje	
	1.4. Zasljanjivanje tla	
2. Ekstremne vremenske pojave	2.5. Grmljavinsko nevrijeme	Državni hidrometeorološki zavod
	2.6. Padaline (kiša, tuča, grad, ...)	
	2.7. Vjetar (kretanje zračnih masa općenito)	
	2.8. Snijeg i led	
	2.9. Ekstremne temperature	Ministarstvo zdravstva
3. Epidemije i pandemije	3.10. Epidemije i pandemije	Ministarstvo zdravstva
4. Opasnost od mina	4.11. Opasnost od mina	Hrvatski centar za razminiranje
5. Poplava	5.12. Poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodenih tijela	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
	5.13. Poplave izazvane pucanjem brana	
	5.14. Plimni val	
6. Potres	6.15. Potres	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva

		i obrta
7. Požari otvorenog tipa	7.16. Požari otvorenog tipa	Državna uprava za zaštitu i spašavanje
8. Suša	8.17. Suša	Ministarstvo poljoprivrede
9. Štetni organizmi bilja i životinja	9.18. Štetni organizmi bilja	Ministarstvo poljoprivrede
	9.19. Štetni organizmi životinja	Ministarstvo poljoprivrede
10. Tehničko-tehnološke nesreće s opasnim tvarima	10.20. Nuklearne i radiološke nesreće	Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost
	10.21. Industrijske nesreće	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
	10.22. Nesreće na odlagalištima otpada	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
	10.23. Onečišćenje mora (onečišćenje s plovila i zrakoplova, podmorskih cjevovoda i s obale)	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
	10.24. Onečišćenje kopnenih voda	Ministarstvo poljoprivrede
11. Tehničko-tehnološke i druge nesreće u prometu	11.25. Nesreće u željezničkom prometu	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
	11.26. Nesreće u pomorskom prometu	
	11.27. Nesreće u zračnom prometu	
	11.28. Nesreće u cestovnom prometu	

Tablica 7. – Popis sudionika izrade Procjene sposobnosti upravljanja rizicima za Republiku Hrvatsku

Rizik	Koordinator	Sudionici
Potres	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja 2. Građevinski fakultet Zagreb 3. Seizmološka služba Republike Hrvatske 4. Državna uprava za zaštitu i spašavanje 5. Tijela državne uprave i druga državna tijela 6. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU 7. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave 8. Hrvatska komora građevinskih inženjera 9. Hrvatska komora arhitekata 10. Vlada Republike Hrvatske 11. Oružane snage Republike Hrvatske i policija 12. Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
Poplava	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državna geodetska uprava (podaci) 2. Državna uprava za zaštitu i spašavanje 3. Državni hidrometeorološki zavod 4. Državni zavod za statistiku (podaci) 5. Hrvatske vode 6. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike 7. Trgovačka društva prema ugovorima 8. Vlada, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi i županije) 9. Ostali (podaci)
Požar	Državna uprava za zaštitu i spašavanje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje 2. Ministarstvo poljoprivrede 3. Ministarstvo unutarnjih poslova 4. Hrvatska vatrogasna zajednica 5. Državni hidrometeorološki zavod 6. Hrvatske šume d.o.o. 7. Šumarski fakultet - Sveučilište u Zagrebu 8. Hrvatski centar za razminiranje 9. Državna geodetska uprava
Snijeg i led	Državni hidrometeorološki zavod	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje
Ekstremne temperature	Ministarstvo zdravstva	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo 2. Državni hidrometeorološki zavod
Epidemije i pandemije	Ministarstvo zdravstva	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Suše	Ministarstvo poljoprivrede	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državni hidrometeorološki zavod 2. Hrvatske vode 3. Ministarstvo poljoprivrede 4. Poljoprivredni fakultet Osijek
Industrijske nesreće	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje 2. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu 3. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
Radiološke nesreće	Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje 2. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost 3. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Rizik	Koordinator	Sudionici
		<ol style="list-style-type: none"> 4. Nositelji odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja 5. Stručnjaci iz područja radiološke i nuklearne sigurnosti (sveučilište i privatnici) 6. Subjekti u poslovanju s otpadnim metalom
Nuklearne nesreće	Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	<ol style="list-style-type: none"> 1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje 2. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost 3. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave 4. Ministarstvo poljoprivrede 5. Ministarstvo zdravstva 6. Ostala središnja tijela državne uprave 7. Stručnjaci iz područja nuklearne sigurnosti (sveučilište i privatnici) 8. Subjekti u poslovanju s hranom i/ili vodom te subjekti u poslovanju s hranom za životinje
Štetni organizmi životinja	Ministarstvo poljoprivrede	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane 2. Veterinarski fakultet 3. Hrvatski veterinarski institut

* (koordinirala prikupljanje podataka za izradu Procjene sposobnosti za snijeg i led, te na temelju prikupljenih podataka izvršila procjenu sposobnosti)

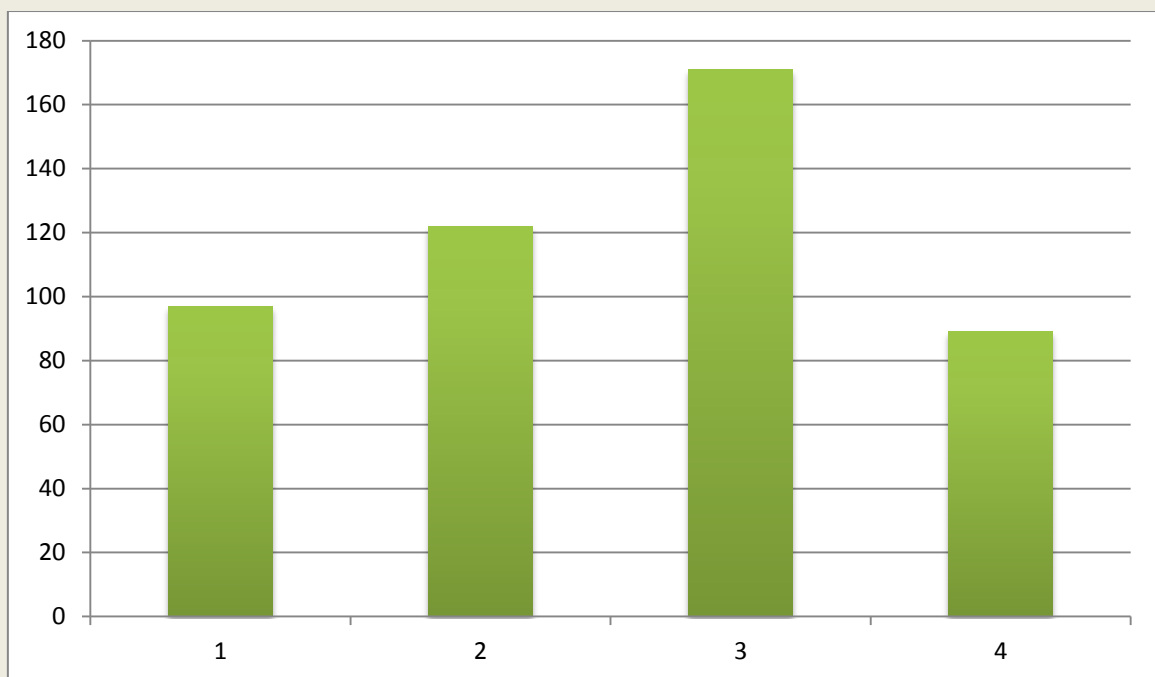
6. Rezultati

U slijedećem poglavlju dan je pregled prosječnih ocjena svih koordinatora raspoređen prema pitanjima, elementima i odjeljcima. Radi kvalitetnije izrade procjene sposobnosti pedeset i jedno pitanje raspoređeno je utri odjeljka i, dvadeset pet elemenata. Rezultati prikazani u poglavlju 6.1. *Odjeljci* analizirani su i komentirani prema elementima. Svaki element sadrži prosječnu ocjenu svih koordinatora, minimalnu i maksimalnu ocjenu te frekvenciju odgovora.

Detaljan prikaz odgovora po rizicima nalazi se u poglavlju 9. *Prilozi*.

Tablica 8. – Prosječna ocjena sposobnosti upravljanja rizicima s broj odgovora "n/p"

	Prosječna ocjena	n/p
UKUPNO	2,516	82

Slika 3. – Frekvencija ocjena svih pitanja i rizika

Tablica 9. – Broj pitanja s minimalnim i maksimalnim ocjenama

	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena
1	46	
2	5	
3		2
4		49

6.1. Odjeljci

Prikaz prosječnih ocjena i broj odgovora "n/p" po rizicima i odjeljcima dan je u *tablici 5.* te predstavlja sažetak ocjena po odjeljcima prikazanih u *poglavlju 6.1. Odjeljci* i *poglavlju 9. Prilozi.*

Tablica 10. – Pregled prosječnih ocjena i broj odgovora "n/p" po rizicima i odjeljcima

Odjeljak		MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	ZRNS	ZRNS	Minpoljo
		Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
Procjena rizika	Prosjek	2,083	1,500	3,854	2,250	1,188	3,083	1,667	1,542	2,958	2,958	3,438
	n/p	1	3	0	1	3	0	3	5	1	0	3
Planiranje upravljanja rizicima	Prosjek	1,393	2,000	3,857	2,036	1,286	3,000	2,214	1,000	2,333	2,643	2,952
	n/p	1	7	0	0	3	0	7	10	1	1	0
Provedba mjera za prevenciju rizika i mjera pripravnosti	Prosjek	1,333	2,367	3,850	3,133	1,493	3,300	1,700	1,300	2,600	2,567	3,200
	n/p	0	6	0	0	0	0	9	10	4	1	2

1. Okvir

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
1. pitanje: Uklapa li se procjena rizika u opći okvir?	2,545	1	4	3	1	5	2	0

Procjena je pokazala definiranost općeg okvira na ključnim područjima no ne na željenoj razini. Visoka razina definiranosti zakonodavnog okvira za izradu procjena rizika procijenjena je za rizike radiološke i nuklearne nesreće, poplave, ekstremne temperature, epidemije i pandemije te potrese iz razloga što ovdje postoji i najbolja suradnja među odgovornim sektorima te postojeća obaveza izrada procjena rizika nevezanih uz nacionalnu procjenu rizika od katastrofa (radiološke i nuklearne nesreće, poplave, epidemije i pandemije). Niska razina procijenjena je za rizike požari, snijeg i led te industrijske nesreće iz razloga što obaveza izrade procjene rizika za ove sektore nije ranije propisana u propisima sektora odnosno tijela u čijoj je nadležnosti sada izrada procjene rizika već svoju obavezu vuku isključivo iz nacionalne obaveze koju propisuje Vlada Republike Hrvatske za sva tijela koordinatora. Iako je izrada procjene rizika propisana Zakonom o sustavu civilne zaštite (NN 82/15) izrađene su smjernice, tijela koordinatora koja su razinu ocijenila niskom u svojim sektorima nisu do sada na ovaj način izrađivala dokumente poput procjene rizika. Tijela koordinatora koja su procijenila visoku razinu sposobnosti u ovom segmentu kontinuirano provode procjene rizika ili slične procese koju su opisani/propisani bilo nacionalnim zakonodavstvom ili međunarodnim normama i propisima.

2. Koordinacija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
2. pitanje: Jesu li svim relevantnim subjektima koji sudjeluju u procjeni rizika raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?	2,636	1	4	3	1	4	3	0
3. pitanje: Raspodjeljuju li se odgovornosti za procjenu posebnih rizika najrelevantnijim subjektima?	2,636	1	4	3	1	4	3	0
4. pitanje: Je li u procjene rizika uključena međusektorska dimenzija rizika?	2,636	1	4	2	2	5	2	0

Analiza je pokazala dvije struje tumačenja pitanja kao i zakonodavnog okvira. Raspon ocjena procjene je širok, iz razloga što sektori nadležni za pojedine rizike (potres i poplava) ocjenjuju normativni okvir jasnim i sveobuhvatnim s obzirom na postojeću Odluku Vlade Republike Hrvatske i Zakon o civilnoj zaštiti (NN 82/15) te sektorsko zakonodavstvo koji definiraju koordinaciju na području procjene rizika unutar sektora. Druga je struja procijenila razinu sposobnosti niskom u području zakonodavnog okvira, no s obzirom da se ne navodi konkretno obrazloženje ocjena, analizom stanja možemo zaključiti da se ocijene odnose na potrebu jačanja Hrvatske platforme i DUZS-a kao institucije koordinatora izrade dokumenata na smanjenju rizika od katastrofa koje u sustavu nisu iznad tijela koja izrađuju same dokumente za pojedine rizike te posebno na jačanje normativnog okvira unutar svakog od sektora.

3. Stručno znanje

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
5. pitanje: Preispituje li se redovito raspodjela odgovornosti za procjenu rizika?	2,875	1	4	1	1	4	2	3
6. pitanje: Jesu li stručnjaci odgovorni za procjenu/procjene rizika na odgovarajući način obaviješteni i osposobljeni za procjenu rizika te iskusni u tom području?	2,364	1	4	3	2	5	1	0

Obzirom na prosjek, redovitost preispitivanja raspodjele odgovornosti za procjenu rizika je na visokoj razini, no znanje i iskustvo stručnjaka na izradi procjene rizika ocijenjeni su relativno lošim. Navedene ocjene nisu potkrijepljene obrazloženjima koja navode visoku razinu stručnosti što je u suprotnosti sa rezultatima procjene. Obzirom da ocjene i komentari nisu usklađeni ni za jedno od pitanja u ovom odjeljenju izvodi se zaključak prema dosadašnjem iskustvu. Raspodjela odgovornosti preispituje se prije svakog procesa procjene rizika, no, s obzirom da proces procjene prekidaju povremene preraspodjele nadležnosti tijela koordinatore (parlamentarni izbori), neki koordinatori, u procesu procjene, odrađuju zadatke koji pripadaju drugom tijelu. Na nacionalnoj razini se, prema tome preraspodjela redovito preispituje, no na razini sektora ovisi o postojećem zakonodavnom okviru sektora što je pozitivno za sektore koji imaju postojeću obavezu izrade procjene rizika pa je obaveza preuzeta i u preraspodjeli, ali sektori koji je nemaju obavezu u zakonskom okviru dodjeljuju obaveze i uloge unutar sektora po dobivenom zadatku što znači nedosljednost u radu. Ovakva praksa ne osigurava uvijek ljudske kapacitete koji kontinuirano rade na dokumentima, koji imaju najviše podataka i znanja na tom području niti razinu koja im omogućuje izvršavanje povjerenih zadataka.

4. Ostali sudionici

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
7. pitanje: Jesu li u postupak procjene rizika uključeni relevantni dionici?	2,636	1	4	2	1	7	1	0

U prosjeku procjena je pokazala da su većim dijelom svi relevantni sektorski sudionici uključeni u izradu procjena rizika, bilo unutar državnih tijela, bilo izvan njih, predstavnici znanstvenih institucija i privatnog sektora. Najniža razina suradnje pokazana je na rizicima snijeg i led te industrijske nesreće što su već ranije identificirani izazovi s obzirom na organizaciju sektora te nejasno određenih uloga i zakonske obaveze za upravljanje pojedinim rizicima. Prilikom rada na prvoj nacionalnoj procjeni rizika vezano za snijeg i led donesen je zaključak da se posljedice scenarija odnose na tri sektora – šumarstvo, promet i energetiku, no, suradnja i uključenost navedenih sektora bila na iznimno niskom nivou. Analiza pokazuje posebice izražena neslaganja u stanju unutar prometnog sektora gdje je ustanovljeno kako unutar željeznica postoji uključenost relevantnih dionika dok za druge oblike prometa nije takva situacija. Za industrijske nesreće je ustanovljeno kako u izradi dokumenta sudjeluju stručne osobe, no niska ocjena pokazuje manjak suradnje odnosno nemogućnost animiranja dionika iz drugih sektora na sudjelovanje u izradi procjene rizika od katastrofa.

5. Informacija i komunikacija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
8. pitanje: Je li raspoloživ potreban administrativni kapacitet za obavješćivanje javnosti o rezultatima procjena rizika?	2,273	1	4	2	5	3	1	0
9. pitanje: Je li raspoloživ potreban administrativni kapacitet za interno obavješćivanje o rezultatima procjena rizika, uključujući scenarije, stečena iskustva itd.?	2,500	1	4	2	4	1	3	1
10. pitanje: Uključuju li se rezultati procjena rizika u strategiju obavješćivanja o rizicima?	2,333	1	4	1	3	1	1	5

Općenito ne postoji dovoljan kapacitet za obavješćivanje javnosti. Iako se sve informacije nalaze na Internet stranicama, zaključeno je da je potrebno mnogo više kako bi svi dionici, a posebno javnost, bili upoznati. Potreba za jačim kapacitetima Hrvatske platforme na području informiranja i edukacije javnosti je identificirana. Interno obavješćivanje je na nešto višoj razini, no također nije zadovoljavajuće, ali se navodi

kako su informacije dostupne svima putem internih baza podataka te da se razmjena istih provodi putem elektronske pošte i osobnim kontaktom. Konačni je zaključak procjene kako ne postoji strategija obavješćivanja te da se zainteresirane stranke same moraju educirati putem dostupnih podataka na Internet stranicama.

6. Metodologija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
11. pitanje: Je li nacionalni ili podnacionalni subjekt razvio metodologiju za procjenu rizika? Je li ta metodologija utvrđena ili objavljena i koji su njezini ključni elementi?	2,444	1	4	1	4	3	1	2
12. pitanje: Je li u procjene rizika uključena prekogranična dimenzija rizika?	2,667	1	4	3	1	1	4	2
13. pitanje: Je li u procjenu rizika uključena infrastruktura?	2,818	1	4	2	2	3	4	0

Glavni je koordinator (Državna uprava za zaštitu i spašavanje) izradio smjernice te su one u skladu s europskim smjernicama te ISO normama, nadalje pojedini koordinatori implementirali su i sektorske metodologije u svoj rad, no metodologije za svaki pojedini sektor nisu predodređene, kao što nisu ni podaci koje pojedini koordinatori koriste u procjenama. Prekogranična dimenzija je uzeta u obzir ukoliko je takva bila priroda prijetnji. U procjenu rizika uzeta je u obzir postojeća infrastruktura, ali bez detaljnih analiza kakve su u budućnosti potrebne.

7. Informacijska i komunikacijska tehnologija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
14. pitanje: Je li dostupna odgovarajuća infrastruktura IKT-a za izvršavanje procjene rizika?	2,125	1	4	4	1	1	2	3
15. pitanje: Jesu li dostupne odgovarajuće informacije i podaci (uključujući povijesne podatke) za izvršavanje procjena rizika?	2,400	1	4	3	2	3	2	1

U dijelu informacijske i komunikacijske tehnologije potrebne za kvalitetnu procjenu rizika kao najveći nedostatak identificirano je nepostojanje jedinstvene nacionalne baze podataka o štetama i gubicima te ranjivostima. odnosno nedostatak podataka općenito. Kao važnije od infrastrukture IKT-a istaknuto je da je

potrebno, uz kvalitetne podatke, imati stručnjake sa zadovoljavajućim iskustvom i kompetencijama. Postojeće baze podataka (ako postoje), uz određene iznimke, su neadekvatne za izradu procjene te, sektorski nepovezane i nekompatibilne. Ovo je vrlo bitno s obzirom na činjenicu da se mnogi podaci nalaze u nadležnim tijelima, prikupljani su različitim metodologijama, te da Državni zavod za statistiku, raspolaže s vrlo malom količinom potrebnih podataka za izradu procjena rizika. Mnogi koordinatori oslanjaju se na iskustva drugih država prilikom izrada procjena rizika, što nije uvijek zadovoljavajuće rješenje jer u nekim slučajevima (nuklearne nesreće) postoji vrlo malo izvora.

8. *Financiranje*

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
16. pitanje: Je li dostupan odgovarajući financijski kapacitet za izvršavanje i ažuriranje procjena rizika?	2,375	1	4	2	2	3	1	3

Financiranje izrade procjene rizika dijeli sudbinu financiranja smanjenja rizika od katastrofa u cijelosti. Trenutno važeći Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/15) propisuje tijelima (sektorima) obavezu izrade i dostave Državnoj upravi procjenu rizika iz svog djelokruga, ali ne propisuje obavezu financiranja te se taj manjak prepoznaje i u analizi sposobnosti. Osim rizika od poplava gdje je financiranje izrade i ažuriranja određeno sektorskim propisima tijelo koordinator za rizik od nuklearne i radiološke nesreće ima predviđeno osnovno financiranje te se zaključuje kako kvalitetniji rad iziskuje dodatni angažman te angažman vanjskih stručnjaka za koje nije predviđeno dovoljno sredstava. Ovaj zaključak može se pogotovo proširiti na stanje u ostalim sektorima koji nemaju sredstava za planiranih za procjenu rizika uopće ili ih imaju iznimno malo.

6.1.2. Planiranje upravljanja rizicima

1. Koordinacija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
17. pitanje: Jesu li svim subjektima koji sudjeluju u planiranju mjera sprječavanja rizika i mjera pripravnosti raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?	2,727	1	4	2	3	2	4	0
18. pitanje: Osiguravaju li se i redovito procjenjuju odgovornosti za planiranje u pogledu posebnih rizika?	2,778	1	4	1	1	6	1	2

Analiza sposobnosti u kontekstu koordinacije planiranja upravljanja rizicima pokazala je kako postoji koordinacija odnosno podjela odgovornosti i uloga unutar pojedinih sektora, ovo je i rezultat tradicionalne podjele uloga unutar sektora te određivanja odjeljenja koja se bave zakonskim okvirom i planiranjem. Tradicionalno također ne postoji suradnja među sektorima u planiranju te se planovi donose neovisno o razvoju ostalih sektora te neovisno o zajedničkom cilju održivog razvoja te je razvidna potreba za boljom međusektorskom koordinacijom, odnosno boljom komplementarnom nadopunom uloga s ciljem smanjenja, kako jednostavnih tako i složenih rizika na području Republike Hrvatske. Odgovornost za planiranje definirana je pojedinim sektorskim propisima dok je većina odgovornosti općenito definirana propisima temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite (NN 82/15). Koordinator prepoznaju organizaciju rada temeljenu na radu unutar Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa, što je još jedan od pokazatelja važnosti Platforme te smjera u kojem je potrebno razvijati Upravljanje rizicima u Hrvatskoj.

2. Stručno znanje

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
19. pitanje: Je li dostupan dovoljan broj stručnjaka za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti na temelju rizika utvrđenih u okviru procjene rizika?	2,556	2	4	0	5	3	1	2
20. pitanje: Je li dostupno učinkovito osposobljavanje za stručnjaka na različitim razinama, odgovorne za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,750	2	4	0	3	4	1	3
21. pitanje: Jesu li stručnjaci uključeni u planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti obaviješteni o općim političkim ciljevima/prioritetima	2,556	1	4	2	3	1	3	2

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
povezanima s upravljanjem rizicima od katastrofa?								
22. pitanje: Primjenjuje li se postupak kojim se osiguravaju očuvanje i daljnji razvoj znanja stručnjaka zaduženih za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,100	1	3	3	3	4	0	1

Kao najveći problem prepoznat je nedovoljan/nepostojeći broj stručnjaka na području upravljanja rizika, iako određeni sektori navode da posjeduju dovoljno sektorskih stručnjaka usporedba sa rezultatima analize ostalih odjeljenja upućuje na mogućnost nerazumijevanja pojma upravljanja rizicima. Naime, za većinu poslova smanjenja rizika od katastrofa sektori nadležnom smatraju Državnu upravu za zaštitu i spašavanje iako je Zakonom o sustavu za civilnu zaštitu (NN 82/15) definirano kako su središnja tijela državne uprave dužna obavljati poslove smanjenja rizika i odgovora unutar svog sektora. U većini slučajeva razvoj znanja stručnjaka procijenjen je zadovoljavajućim iako je naglašena potreba za dodatnom edukacijom na području sektorskih i među sektorskih mjera i aktivnosti smanjenja rizika od katastrofa.

3. Metodologija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
23. pitanje: Jesu li različiti odgovorni subjekti razvili metodologije za planiranje upravljanja rizicima? Koji su ključni elementi tih metodologija?	2,333	1	4	3	1	4	1	2
24. pitanje: Obuhvaćaju li metodologije za planiranje upravljanja rizicima određivanje odgovarajuće infrastrukture za ublažavanje utvrđenih rizika?	2,375	1	4	3	0	4	1	3

Metodologija planiranja upravljanja rizicima varira od sektora do sektora, radiološko-nuklearni, zdravstveni, sektor voda i okoliša imaju razvijene propise, norme i prakse kojima su većim dijelom definirane mjere smanjenja rizika od katastrofa uključujući strukturne i ne-strukturne. Ostali sektori, osim izrade nacionalne procjene rizika, ili nisu uopće razvili ili su metodologije nedovoljno razvijene, primjerice upravljanje rizicima od potresa bazira se na procjeni rizika, nedovoljno razvijenom zakonodavstvu vezano uz protupotresnu gradnju i prostornom planiranju te na vrlo rijetkoj mreži seizmografa te ne postoji tijelo u potpunosti nadležno za koordinaciju upravljanja ovim rizikom. Kao što je to, primjerice, slučaj kod poplava gdje je jasno definirano tijelo koordinator.

4. *Ostali dionici*

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
25. pitanje: Jesu li relevantni javni i privatni dionici obaviješteni o postupku planiranja i u njega uključeni?	2,500	1	4	2	3	3	2	1
26. pitanje: Obavještavaju li se javna ili privatna poduzeća o rizicima utvrđenima u okviru procjena rizika, i ako je tome tako, kako se osigurava poticanje mjera sprječavanja i pripravnosti u tim poduzećima?	2,500	1	3	1	3	6	0	1

U načelu svi sektori prilikom izrade sektorskih planova uključuju javne i privatne dionike ili kroz izradu ili kroz savjetovanje. Stupanj uključenosti različitih dionika varira od sektora do sektora, odnosno od propisa do propisa. Sustavno obavještavanje se ne provodi, ali su dokumenti većine sektora javno dostupni. Bez obzira na to ne postoji pravilo prema kojem je potrebno planiranje te strategije razvoja unutar jednog sektora uskladiti sa ostalim sektorima kako bi se postigao održivi razvoj i smanjenje rizika te kako bi se izbjegla kolizija sektorskih strategija. Budućoj strategiji smanjenja rizika od katastrofa cilj je adresirati dio ovog problema vezanog u transparentnost odnosno vidljivost provođenja potrebnih mjera te usmjeravanja strateških politika sektora u jednom cilju.

5. *Informacije i komunikacija*

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
27. pitanje: Jesu li nacionalni ili podnacionalni subjekti uključeni u prekogranično planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,333	1	4	3	1	4	1	2
28. pitanje: Jesu li relevantni dionici, uključujući građane, obaviješteni o ključnim elementima planiranja upravljanja rizicima?	2,500	1	4	2	2	5	1	1

Uključenosti dionika u prekogranično planiranje uvelike ovisi o prijetnji. Prekogranične suradnje razvijene su na područjima gdje prekogranična suradnja može uroditi plodom (poplave, epidemije, industrijske nesreće, radiološke i nuklearne nesreće), odnosno gdje pravovremeno obavješćivanje i zajedničko planiranje mogu dovesti do provođenja efikasnijih mjera smanjenja rizika od katastrofa. Sektori surađuju posebno sa susjednim državama po pitanju razmjene informacija i iskustava. Svi planovi moraju proći proces javnog savjetovanja te su javno dostupni na Internet stranicama tijela koordinatora za pojedini rizik, no ne postoji strategija obavješćivanja stanovnika o planiranju i ulaganjima u smanjenje rizika.

6. Oprema

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
29. pitanje: Jesu li dostupni oprema i alati potrebni za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti i/ili za podršku planiranju tih mjera?	2,222	1	4	2	4	2	1	2

Za većinu rizika, ukoliko je potrebno, dostupni su svi potrebni alati i oprema kako bi se pravovremeno isplanirale mjere za ublažavanje negativnih posljedica. U većem dijelu sektora nedostaje edukacija o mjerama smanjenja rizika od katastrofa te potrebi međusektorske suradnje.

7. Financije

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
30. pitanje: Procjenjuju li se u okviru postupka planiranja potrebe za financiranjem provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti te utvrđuju mogući izvori financiranja?	2,200	1	4	3	3	3	1	1
31. pitanje: Razmatraju li se u okviru postupka planiranja budući planovi ulaganja i moguća uloga financiranja iz privatnog sektora?	2,143	1	4	2	3	1	1	4
32. pitanje: Određuju li se ili utvrđuju u okviru postupka planiranja unaprijed postupci ili planovi kojima se osigurava financiranje mjera sprječavanja i pripravnosti potrebnih za ublažavanje utvrđenih rizika?	2,625	1	4	1	2	4	1	3

Generalno financije nisu predviđene za smanjenje rizika od katastrofa u Republici Hrvatskoj, a pogotovo ne u okviru planiranja potrebe za financiranjem provedbe mjera, osim proračunske rezerve. Iznimke su planiranje za smanjenje rizika od poplava gdje je Zakonom o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine, br. 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17), zakonski predviđeno planiranje financija, planiranje za zaštitu od požara gdje se unutar planova moraju predvidjeti financijska sredstva, no samo planiranje je relativno zastarjelo, dok za ostale rizike ili nije predviđeno ili nije predviđeno u cijelosti.

Generalno se po inerciji izrađuju planovi, no same mjere smanjenja rizika pogotovo inovativne mjere koje eventualno uključuju suradnju sektora su izostavljene te za njihovu provedbu nema sredstava.

6.1.3. Provedba mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti

1. Strategija/Politika/Metodologija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
33. pitanje: Je li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti povezana s planiranjem upravljanja rizicima? Je li to dio strategije ili politike i je li utvrđena metodologija?	2,600	1	4	3	1	3	3	1
34. pitanje: Jesu li razvijene metode izvješćivanja o štetama i ljudskim gubicima te procjenjuju li se, dokumentiraju i pohranjuju troškovi šteta?	2,444	1	4	2	2	4	1	2

Provedba mjera sprečavanja i pripravnosti kod većine rizika temeljena je na sektorskim dokumentima upravljanja rizicima. Izvješćivanje o štetama i gubicima, odnosno njihovo dokumentiranje, analiziranje i objavljivanje neujednačeno je kroz sektore, neusporedivo te nesistematično. Najveći nedostatak leži u neujednačenoj metodologiji i nepostojanju jedinstvenog tijela koje bi prikupljalo podatke te ih po potrebi i analiziralo odnosno ustupalo sektorima. Ne postoji nacionalna strategija smanjenja rizika, no u izradi je prva nacionalna strategija kojoj je cilj ujediniti postojeće mjere te potrebu za implementacijom novih koji će biti prikazani u akcijskom planu strategije.

2. Koordinacija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
35. pitanje: Jesu li svim subjektima koji sudjeluju u provedbi mjera sprječavanja rizika i pripravnosti raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?	3,000	1	4	1	2	4	4	0

Svi dionici u provedbi mjera smanjenja rizika i pripravnosti jasno su upoznati sa svojim obavezama, bilo da su te obaveze definirane njihovom svakodnevnom djelatnošću ili propisane raznim dokumentima. Primjerice Uredbom o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te postupanjima u slučaju izvanrednog događaja (NN 24/2018) u drugom poglavlju popisane su uloge i odgovornosti u fazi pripravnosti, u trećem poglavlju opisuje se faza odgovora, dok se u četvrtom poglavlju definiraju uloge i odgovornosti u vremenu nakon izvanrednog događaja. Postoji nesrazmjer između mjera koje se provode te mjera koje je potrebno uvesti te implementirati u cilju održivog razvoja i smanjenja rizika. Za mjere smanjenja rizika postoje

odgovorni sektori, no ne i prihvaćanje konkretnih zadaća i konkretne uloge unutar tih sektora radi nepostojanja jasnog zakonskog okvira u sektoru.

3. Stručno znanje

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
36. pitanje: Odgovara li raspodjela odgovornosti stručnjacima uključenima u provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti trenutnom stanju i jesu li dostupna dostatna sredstva za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti na temelju postupka planiranja?	2,333	1	4	2	3	3	1	2
37. pitanje: Jesu li stručnjaci odgovorni za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti na odgovarajući način obaviješteni i osposobljeni te iskusni u tom području?	2,818	1	4	1	1	8	1	0

Raspodjela odgovornosti i stručnjaci dolaze pretežno iz središnjih tijela državne uprave te nekih usko specijaliziranih institucija. Podrazumijeva se kako su iste preuzele odgovornost financiranja i osposobljavanja svojih stručnjaka. Praksa izrade procjene rizika i sličnih dokumenata ukazala je kako ipak postoje neki nedostaci vezano uz stručnjake i financiranje njihova usavršavanja te alata potrebnih za rad na području upravljanja rizicima te kako bi se ti nedostaci mogli djelomično riješiti daljnjim jačanjem uloge Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa.

4. Ostali dionici

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
38. pitanje: Jesu li relevantni dionici obaviješteni o provedbi mjera sprječavanja i pripravnosti te jesu li u nju uključeni?	3,000	2	4	0	3	4	3	1
39. pitanje: Je li nacionalni ili podnacionalni subjekt uključen u provedbu prekograničnih mjera za prevenciju i pripravnost?	2,444	1	4	1	4	3	1	2
40. pitanje: Provode li ti javni ili privatni dionici mjere prevencije i pripravnosti dovoljno kvalitetno kako bi ostvarili očekivane rezultate	2,400	1	4	2	3	4	1	1

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
ublažavanja rizika?								

Dionici koji djeluju na područjima rizika od požara, poplava i ionizirajućih zračenja koja su adekvatno uređena propisima obaviješteni su te uključeni u provođenje mjera koje se većim dijelom odnose na pripravnost i reagiranje, dok ostali rizici tek djelomično imaju riješene odnose s ostalim dionicima u provedbi mjera. Prekogranični utjecaj obrađen je samo u onim rizicima koje mogu imati prekogranični utjecaj, poput poplava, ionizirajućeg zračenja i slično te na tim područjima postoje jasno definirani postupci što se reagiranja tiče te za neke rizike (nuklearna, poplave) i što se pripravnosti tiče.

5. Postupci

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
41. pitanje: Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti na primjer razvoj postupaka za rano upozoravanje, aktiviranje, operativno dežurstvo, deaktiviranje ili praćenje?	3,000	2	4	0	4	2	4	1

Neke od mjera za razvoj ranog upozoravanja, operativnog dežurstva ili praćenja provode se u svim sektorima. Izazovi se javljaju prilikom međusektorske suradnje i diseminacije važnih podataka te se ovdje pronalazi mjesto za unaprjeđenje.

6. Informacije i komunikacija

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
42. pitanje: Jesu li dostupne potrebne informacije unutar nacionalnog ili podnacionalnog subjekta i razmjenjuju li se one redovito?	3,000	1	4	1	1	4	3	2
43. pitanje: Primjenjuju li se komunikacijske strategije, uključujući upotrebu raznih medijskih alata (uključujući društvene medije), za učinkovito informiranje građana kako bi se podiglo razinu njihove svijesti te uspostavilo povjerenje?	2,600	1	4	2	2	4	2	1

Relevantne informacije redovno se izmjenjuju između sve tri razine vlasti bilo unutar sektora bilo putem centara 112, osim toga sve potrebne informacije dostupne su putem internetskih stranica te radija i televizije.

7. Infrastruktura, uključujući i IKT

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
44. pitanje: Analizira li se stanje odgovarajuće infrastrukture za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,556	1	4	2	3	1	3	2

Analiza stanja infrastrukture za provedbu mjera smanjenja rizika od katastrofa nije zadovoljavajuća, izuzev poplava i ionizirajućeg zračenja. Analize ostalih sektora sporadične su i lokalizirane. Potrebno je uspostaviti nacionalni sustav analize usporediv između sektora.

8. Oprema i zalihe

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
45. pitanje: Postoji li popis raspoložive opreme potrebne za provedbu planiranih mjera sprječavanja i pripravnosti? Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti utvrđivanje mogućih potreba za opremom na temelju postojećeg popisa opreme?	2,333	1	4	2	3	3	1	2
46. pitanje: Utvrđuju li se tijekom provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti rizici u lancu isporuke i jesu li poduzete mjere za smanjenje rizika od nestašice zaliha?	2,375	1	4	2	2	3	1	3

Popis raspoložive opreme, kako specijalističke tako i opće, sastavni dio je svakog plana djelovanja. Planiranje, korištenje te u konačnici i raspodjela robnih rezervi predviđeni su na način kako bi se rizik za krajnjeg korisnika sveo na minimum. Oprema za sprječavanje ne popisuje se, procjena ovih mjera odnosi na opremu za fazu odgovora.

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
47. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti potrebno stručno tehničko znanje kako bi osigurali odgovarajuću provedbu mjera i jesu li osigurani očuvanje i daljnji razvoj tog znanja?	2,667	2	4	0	5	2	2	2
48. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti znanje potrebno za primjenu postupaka nabave i logistike kako bi mogli izvršiti svoje zadaće te jesu li stručnjaci na odgovarajući način osposobljeni za primjenu tih postupaka?	2,444	1	4	1	4	3	1	2
49. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti znanje potrebno za planiranje životnog ciklusa i kapaciteta za brzi razmještaj? Primjenjuju li se te metodologije kako bi se provjerila ispravnost opreme i sustava te omogućilo povećanje kapaciteta u hitnim slučajevima?	2,286	1	4	3	0	3	1	4

U svim sektorima postoji dovoljan broj stručnjaka za provedbu mjera odgovora na katastrofe, navedeni stručnjaci nisu educirani za provedbu postupaka javne nabave definirani zakonodavstvom o javnoj nabavi, koje prepoznaje hitan postupak, koji onda provode stručnjaci za nabavu. Nedostatak stručnjaka za smanjenje rizika od katastrofa koji su osposobljeni za provedbu postupaka javne nabave je malen što uvelike usporava čitav proces. Ispravnost opreme provjerava se prema posebnim propisima i ne spada u domenu stručnjaka za odgovor na katastrofe. Obzirom da općenito postoji nedostatak razumijevanja pojma smanjenja rizika od katastrofa, pogotovo u sektorima koji često (nekoliko puta godišnje) aktiviraju operativne snage u velikim nesrećama, u analizi postoji nesrazmjer između nekih odgovora te procjene stanja. Prilikom izrade procjene rizika te analizom stanja u svim sektorima kao i dijalogom sa znanstvenom zajednicom ustanovljeno je da stručnjaci zaduženi za provedbu mjera smanjenja rizika od katastrofa u većini sektora provode isključivo mjere pripravnosti i odgovora, no nisu educirani ni opremljeni za mjere koje bi smanjile broj odgovora te učinile razvoj održivim.

10. *Financiranje provedbenih tijela*

Pitanja	Prosječna ocjena	Minimalna ocjena	Maksimalna ocjena	1	2	3	4	n/p
50. pitanje: Određuju li se ili utvrđuju u okviru provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti, potrebnih za smanjenje i ublažavanje utvrđenih rizika te prilagodbu njima, proračun, pravna osnova i postupci kako bi se unaprijed mogla planirati fleksibilna dodjela sredstava?	2,273	1	4	3	4	2	2	0
51. pitanje: Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti izradu sporazuma s dionicima, kojima se uređuje podjela troškova?	2,286	1	4	2	2	2	1	4

Sustavno financiranje provedbe mjera na razini države nije uspostavljeno već je više ili manje uređeno sektorskim propisima, što stoji i za sporazume s dionicima koji se razlikuju od situacije do situacije te od sektora do sektora. Slična situacija kao i u prethodna dva poglavlja o financiranju.

7. Rizici

Tablica 11. – Zbirni prikaz odgovora po rizicima

	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
	Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
Prosječna ocjena	1,551	2,171	3,824	2,560	1,400	3,118	2,063	1,731	2,733	2,673	3,217
Minimalna ocjena	1	1	2	1	1	3	1	1	2	1	2
Maksimalna ocjena	3	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4
1	28	10	0	8	28	0	11	11	0	1	0
2	15	10	1	13	16	0	10	11	20	23	3
3	6	14	7	22	1	45	9	4	17	16	30
4	0	1	43	7	0	6	2	0	8	9	13
n/p	2	16	0	1	6	0	19	25	6	2	5

Analiza rezultata procjene po rizicima izdvaja nekoliko ekstrema. Sektori nadležni za **rizike sa velikom vjerojatnošću** imaju više sredstava, no fokusirani su na odgovor i pripravnost te je potrebno jačati **svijest i znanje o smanjenju rizika**, a potom i sredstva za ovu namjenu. Sektori nadležni za **rizike sa malom vjerojatnošću** imaju **mali broj stručnjaka** te malo sredstava, no nedostaje i **koordinacije** različitih dionika na smanjenju rizika kao i reagiranju.

Ovdje se kao najniža prosječna ocjena ističe sposobnost upravljanja rizicima od potresa. **Potresi** su, prema prvoj nacionalnoj procjeni rizika od katastrofa visok rizik, odnosno spadaju u grupu neprihvatljivih rizika. Bez obzira na to, radi rijetke pojave potresa katastrofalnog razmjera, sustav je relativno zanemaren. Ne postoji u tijelo u čijem je nadležnosti rizik od potresa, ne postoji ujedinjeno upravljanje sredstvima za smanjenje rizika od potresa, a i odgovor je u više sektora. Ovakva se situacija može riješiti samo podizanjem svijesti o razini rizika te određivanjem koordinatora za poslove na smanjenju rizika od potresa unutar jednog od postojećih sektora sa obavezama u upravljanju ovim rizikom.

Procjena sposobnost upravljanja rizikom od pojave snijega i leda te suše također ima vrlo nisku ocjenu, što proizlazi iz specifičnosti ovih rizika odnosno podjele odgovornosti između više tijela koordinatora. Iz navedenog možemo zaključiti da je sposobnost za upravljanje ovim rizicima na najnižoj razini, no istovremeno, obzirom na preopterećenost nadležnih tijela (ista nisu bila u mogućnosti sudjelovati u izradi), nije bilo moguće dobiti jasnu sliku o sposobnosti, odnosno vjerodostojnost procjene. Da nije dobivena jasna slika razvidno je iz postotka neodgovorenih pitanja za rizik suše gdje je očito potrebno jasnije odrediti uloge odnosno tijela zadužena za koordinaciju upravljanja rizikom kako bi dobili jasniju sliku potencijalne sposobnosti. Koordiniranje izrade procjene sposobnosti za rizik snijeg i led odlučila je preuzeti Državna uprava za zaštitu i spašavanje, no s obzirom na to da sektor sa velikim udjelom u štetama iz scenarija, energetika, nije sudjelovao u procjeni radi preopterećenosti može se samo donijeti zaključak da se preopterećenost odnosi i na sposobnost za smanjenje rizika od katastrofa odnosno da je sposobnost zabrinjavajuće niska za upravljanje ovim rizikom.

8. Sažetak

Uzevši u obzir sažetak odgovora u svakom od elementa Procjene sposobnosti upravljanja rizicima te ispitivanje stanja sustava za upravljanje rizicima u Hrvatskoj, zakonodavstva, rada tijela u Hrvatskoj platformi na dokumentima poput prve i druge procjene rizika od katastrofa te općenito ulaganje u smanjenje rizika možemo doći do zaključka da je razina sposobnosti pojedinih sektora na vrlo različitim razinama. Pojedini sektori svoje djelovanje uvelike vežu uz međunarodne obaveze i implementaciju EU legislative itd. te postoje dobri sustavi upravljanja sa jednom vodećom institucijom kao koordinatorom, ovi sektori dobro funkcioniraju u svom području, a dobri primjeri takvih sektora su upravljanje vodama ili radiološkim i nuklearnim rizicima. Druga su krajnost sektori kojima manjka koordinacije te nisu vođeni jedinstvenim zakonodavnim okvirom niti adekvatnom podjelom nadležnosti.

S druge strane, svi sektori većinom rade na spremnosti, no manje s aspekta razine rizika i njegova smanjivanja u zajednici već više s aspekta upravljanja samim sektorom. Razmjena informacija i suradnja između institucija vrlo je dobra do odlična u odgovoru, no mnogo lošija u upravljanju rizicima, a posebice na smanjenju rizika od katastrofa. Ovdje je izražena potreba za još jačim ujedinjenjem aktivnosti u zajedničkom cilju upravljanja rizicima u Republici Hrvatskoj koje je moguće postići jačom Platformom. Jačanje sustava upravljanja na nacionalnoj razini značilo bi izbjegavanje dupliciranja nadležnosti i aktivnosti, učinkovitija ulaganja u najveće rizike sa mjerenjem utjecaja investicija te općenito razvoj zajednica usmjeren održivom razvoju i stvaranje sigurnih zajednica svjesnih svog okruženja i manjih rizika na koje je moguće odgovoriti sa najniže razine.

Prema odjeljcima zaključci su sljedeći:

Procjena rizika od katastrofa

Nakon analize sposobnosti za izradu kvalitetne procjene rizika od katastrofa može se izvesti nekoliko zaključaka. Sam sustav koordiniranja smanjenja rizika od katastrofa izmijenjen je tijekom 2017. godine te je sada pod koordinacijom modernije, aktivnije Platforme za smanjenje rizika od katastrofa pod kojom djeluje nekoliko radnih skupina. Radne skupine zadužene su za planiranje i raspravu o rješenjima za efikasno smanjenje rizika od katastrofa i inovativne metode upravljanja rizicima te za suradnju znanstvene zajednice sa stručnjacima iz nadležnih sektora. Radne skupine aktivne su u izradi dokumenata koji predstavljaju podlogu za smanjenje rizika od katastrofa na nacionalnoj razini, a rješenja predstavljaju Odboru HP u kojem su zastupljeni svi sektori nadležni za upravljanje rizicima, odnosno većina tijela državne uprave i to na razini pomoćnika ministra s potpredsjednikom Vlade na čelu Odbora. Odbor ima trojaku ulogu iznošenja problema koje potom rješava stručna razina u radnim skupinama koristeći inovativna rješenja znanstvenika, ulogu advokature za smanjenje rizika u Vladi RH te ulogu poticanja i planiranja implementacije mjera u sektore iz svoje nadležnosti. Sustav civilne zaštite uređen je Zakonom o sustavu civilne zaštite gdje se vrlo općenito spominje smanjenje rizika od katastrofa, a mnogo detaljnije pripravnost i odgovor na katastrofe. Svaki od sektora uključenih u sustav ima svoj zakonodavni okvir koji uglavnom uređuju nadležnosti tijela, no ne spominju obavezu smanjenja rizika od katastrofa.

Sustav, kakav sada predstavlja **Hrvatska platforma**, relativno je nov, a prepoznat na samom početku među tijelima kao dugo iščekivan i koristan za sustav kojem nedostaje koordinator za aktivnosti smanjenja rizika. Sektori (izuzev onih zaduženih za odgovor) generalno ne smatraju da imaju obaveze sudjelovati u aktivnostima smanjenja rizika ili na taj cilj misliti prilikom donošenja strategija ili poduzimanja bilokakvih zahvata u prostoru.

Hrvatska je platforma trenutno određena Odlukom Vlade, a obaveze sektora na smanjenju rizika od katastrofa popisane su u Zakonu o sustavu civilne zaštite, no **nerazumijevanje odgovornosti** te **nedostatak stručnih osoba** u nekim sektorima **posvećenih** smanjenju rizika proizlaze iz činjenice da se ono ne spominje u aktima tih tijela te se smatra poslom isključivo tijela nadležnog za civilnu zaštitu. Zaključak koji se može

izvesti je da je u svaki zaseban sektor potrebno **uvesti zakonsku obavezu**, ukoliko već ne postoji, za izradom procjene rizika uz generalnu obavezu koju propisuje Vlada Republike Hrvatske za sva tijela koordinatore.

Tako je potrebno u zakonski okvir svakog od sektora uvesti obavezu izrade procjene rizika od katastrofa, prikupljanja podataka potrebnih za izradu dokumenata za smanjenje rizika, sudjelovanje u izradi strategije smanjenja rizika od katastrofa te procjeni sposobnosti upravljanja rizicima, analizu sektorskih strategija te njihova doprinosa smanjenju rizika i održivom razvoju te generalno obavezu mudrog upravljanja rizicima i financiranja aktivnosti na tom području.

Hrvatska platforma je kao tijelo za povremenu razmjenu iskustava u dobroj poziciji. Kad se radi o koordinaciji aktivnosti na smanjenju rizika od katastrofa, ovisi o razini i zainteresiranosti članova Odbora te je za takvu njenu funkciju potrebno **jačati njen status**. Tijela državne uprave prepoznaju **važnost edukacije i informiranja o rizicima** te aktivnostima na smanjenju rizika što smatraju da je zadaća Hrvatske platforme. Platforma trenutno nema djelatnika koji rade isključivo na poslovima Platforme te nema sredstava. U budućnosti je potrebno promijeniti te uvjete kako bi se na adekvatnoj razini pristupilo koordinaciji aktivnosti smanjenja rizika od katastrofa, koordinaciji ostalih sektora, a pogotovo **ulaganja u smanjenje rizika**, edukaciju i integraciju znanosti u praksu, **financiranje projekata** od značaja za ovo područje itd.

Jačanje kapaciteta tijela koordinatora doprinijeti će i jačanju koordinacije unutar sektora te uključivanje različitih dionika. Također uključivanju dionika doprinijelo bi i uključivanje smanjenja rizika od katastrofa u zakonske okvire svakog od sektora, a pogotovo **sredstva namijenjena isključivo procjeni rizika** te aktivnostima smanjenja rizika i svakom od tijela koordinatora.

Tijela prepoznaju veliku **važnost jedinstvene baze podataka o štetama i ranjivostima** koja bi pojednostavnila izradu procjena rizika, učinila ih kvalitetnijim te usporedivim kao i napredak u smanjenju rizika mjerljivim. Također je potrebno odrediti tijelo nositelja i koordinatora baze podataka o štetama te zakonski okvir vođenja i popunjavanja baze.

Planiranje smanjenja rizika

Stanje na području planiranja upravljanja rizicima se ne razlikuje u mnogome od stanja u procjeni rizika. Procjena sposobnosti je izlučila nekoliko ključnih zaključaka. Stručne osobe za planiranje upravljanja rizicima te samo **shvaćanje pojma upravljanje rizicima** su manjkave, pogotovo u sektorima koji tipično nisu uključeni u rad sustava za civilnu zaštitu. S tim u skladu, ne postoji ni **jasna podjela uloga**, odnosno koordinacija i suradnja prilikom izrade sektorskih planova i strategija. Sektorske strategije često se donose bez analize utjecaja na ostale rizike od katastrofe te se metodologije ne donose ili nisu prikladne, a sektori koji koriste metodologije koriste različite.

Planiranje se radi na tradicionalan način te se vrlo često ne provjerava **postotak implementacije** planova ili se provjerava isključivo financijska implementacija, a ne učinak, a planovi se pak najčešće odnose na planiranje pripravnosti i odgovora. Smanjenje rizika u većini slučajeva planira se sporadično i bez usklađivanja sa financijskim planom te planovima ostalih sektora. **Nacionalna strategija smanjenja rizika od katastrofa** ovdje bi trebala pomoći sa popisivanjem trenutnih sektorskih strategija, aktivnostima koje se provode te onim koje je potrebno provesti te usklađivanjem ciljeva svih strategija u jednom cilju – održivi razvoj.

Analizom je prepoznata **potreba za strategijom podizanja svijesti** o smanjenju rizika od katastrofa te strategijom **obavješćivanja javnosti**. Također je prepoznata potreba za **edukacijom** o mjerama smanjenja rizika od katastrofa kao onim koje predstoje aktivnostima na jačanju pripravnosti i odgovora te edukacijom o potrebi međusektorske suradnje na planiranju.

U budućnosti je potrebno **osigurati sredstva** za planiranje međusektorskih projekata i mjera smanjenja rizika pogotovo inovativnih koje mogu smanjiti više od jednog rizika.

Implementacija planova za upravljanje rizicima od katastrofa

Prilikom analize sposobnosti implementacije planova za upravljanje rizicima ponovo je istaknuta **potreba za jedinstvenom bazom podataka, odnosno povezivanjem već postojećih**, kakva bi jasno odredila smjernice i kojom bi se mogao mjeriti **utjecaj investicija**.

Sektori smatraju podjelu uloga unutar sektora zadovoljavajućom, no samo prema trenutnim zadaćama koje izvode iz sektorskog zakonodavstva, a koje ne prepoznaje obavezu smanjenja rizika od katastrofa. Uz jačanje uloge Hrvatske platforme zato je potrebno u sektorsko zakonodavstvo konkretnije **implementirati obavezu upravljanja rizikom**. Trenutne obaveze u nekim od sektora odnose se većim dijelom na pripravnost i odgovor na katastrofe, a vrlo rijetko na preventivu i inovativne mjere smanjenja rizika što je moguće izmijeniti podizanjem svijesti, edukacijom te izmjenom zakonodavnih okvira sektora.

Razvidna je potreba za dodatnim **financiranjem osposobljavanja i alata** za upravljanje rizicima dok se kod postupaka javljaju izazovi prilikom međusektorske suradnje i diseminacije važnih podataka gdje postoji mjesto za unaprjeđenje.

Potrebno je uspostaviti nacionalni sustav analize informacijsko komunikacijskih sustava usporediv između sektora.

Za većinu rizika, ukoliko je potrebno, dostupni su svi potrebni alati i oprema kako bi se pravovremeno implementirale mjere za ublažavanje negativnih posljedica, no, u većem dijelu sektora nedostaje **edukacija o mjerama smanjenja rizika od katastrofa** te potrebi međusektorske suradnje. Oprema za sprječavanje katastrofa većinom se ne popisuje. Potrebno je proširiti poimanje upravljanja rizicima te **opremanjem obuhvatiti čitav ciklus upravljanja rizicima** ne isključivo pripravnost, uzbunjivanje i reagiranje već i aktivnosti koje su dio procjenjivanja i smanjenja rizika.

Na kraju detektiran je nedostatak **sustavnog financiranja provedbe mjera** na razini države koje je više ili manje uređeno sektorskim propisima.

Bez obzira na novi okvir te na prepoznavanje koristi koje donosi Hrvatska platforma prepoznato je i da je potrebno u jačanje koordinacije u budućnosti ulagati mnogo više te sustavno jačati kapacitete i podizati svijest sudionika u sustavu upravljanja rizicima.

9. Prilozi

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
Procjena rizika		Prosjek	2,310	2,083	1,500	3,854	2,250	1,208	3,083	1,667	1,542	2,958	2,958	3,438
		n/p	17	1	3	0	1	3	0	3	5	1	0	3
	Okvir	Prosjek	2,400	3,000	2,000	4,000	3,000	1,000	3,000	1,000	1,000	3,000	3,000	4,000
		n/p	0,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		1. pitanje: Uklapa li se procjena rizika u opći okvir?	2,400	3	2	4	3	1	3	1	1	3	3	4
	Koordinacija	Prosjek	2,500	2,333	1,000	3,667	4,000	1,333	3,000	1,333	2,333	3,000	3,000	4,000
		n/p	0,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		2. pitanje: Jesu li svim relevantnim subjektima koji sudjeluju u procjeni rizika raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?	2,500	3	1	4	4	1	3	1	2	3	3	4
		3. pitanje: Raspodjeljuju li se odgovornosti za procjenu posebnih rizika najrelevantnijim subjektima?	2,500	3	1	4	4	1	3	1	2	3	3	4
		4. pitanje: Je li u procjene rizika uključena međusektorska dimenzija rizika?	2,500	1	1	3	4	2	3	2	3	3	3	4
	Stručno znanje	Prosjek	2,500	3,000	1,000	4,000	2,500	2,000	3,000	1,500	2,000	3,000	3,000	3,500
		n/p	0,300	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
		5. pitanje: Preispituje li se redovito raspodjela odgovornosti za procjenu rizika?	3,000	n/p	n/p	4	3	n/p	3	2	3	3	3	4

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
		6. pitanje: Jesu li stručnjaci odgovorni za procjenu/procjene rizika na odgovarajući način obaviješteni i osposobljeni za procjenu rizika te iskusni u tom području?	2,300	3	1	4	2	2	3	1	1	3	3	3
	Ostali sudionici	Prosjek	2,600	3,000	2,000	4,000	3,000	1,000	3,000	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000
		n/p	0,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		7. pitanje: Jesu li u postupak procjene rizika uključeni relevantni dionici?	2,600	3	2	4	3	1	3	1	3	3	3	3
	Informacija i komunikacija	Prosjek	2,167	1,667	2,000	4,000	2,000	1,000	3,000	3,000	1,000	2,000	2,000	3,500
		n/p	0,500	0	1	0	0	2	0	1	1	0	0	1
		8. pitanje: Je li raspoloživ potreban administrativni kapacitet za obavješćivanje javnosti o rezultatima procjena rizika?	2,200	2	2	4	3	1	3	2	1	2	2	3
		9. pitanje: Je li raspoloživ potreban administrativni kapacitet za interno obavješćivanje o rezultatima procjena rizika, uključujući scenarije, stečena iskustva itd.?	2,333	2	2	4	1	n/p	3	4	1	2	2	4
		10. pitanje: Uključuju li se rezultati procjena rizika u strategiju obavješćivanja o rizicima?	2,333	1	n/p	4	2	n/p	3	n/p	n/p	2	2	n/p
	Metodologija	Prosjek	2,517	1,667	2,000	3,667	2,000	1,333	3,667	1,500	2,000	3,667	3,667	3,500
		n/p	0,300	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
		11. pitanje: Je li nacionalni ili podnacionalni subjekt razvio metodologiju za procjenu rizika? Je li ta metodologija utvrđena ili objavljena i koji su njezini ključni elementi?	2,444	2	1	4	2	2	3	2	n/p	3	3	n/p
		12. pitanje: Je li u procjene rizika uključena prekogranična dimenzija rizika?	2,625	1	2	4	1	1	4	n/p	n/p	4	4	3

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
		13. pitanje: Je li u procjenu rizika uključena infrastruktura?	2,700	2	3	3	3	1	4	1	2	4	4	4
	Informacijska i komunikacijska tehnologija	Prosjek	2,200	1,000	2,000	3,500	1,500	1,000	3,000	1,000	1,000	4,000	4,000	3,000
		n/p	0,300	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
		14. pitanje: Je li dostupna odgovarajuća infrastruktura IKT-a za izvršavanje procjene rizika?	2,125	1	2	4	1	1	3	n/p	1	n/p	4	n/p
		15. pitanje: Jesu li dostupne odgovarajuće informacije i podaci (uključujući povijesne podatke) za izvršavanje procjena rizika?	2,333	1	2	3	2	1	3	1	n/p	4	4	3
	Financiranje	Prosjek	1,600	1,000	0,000	4,000	0,000	1,000	3,000	3,000	0,000	2,000	2,000	3,000
		n/p	0,300	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0
		16. pitanje: Je li dostupan odgovarajući financijski kapacitet za izvršavanje i ažuriranje procjena rizika?	2,286	1	n/p	4	n/p	1	3	3	n/p	2	2	3
Planiranje upravljanja rizicima		Prosjek	2,179	1,393	2,000	3,857	2,036	1,310	3,000	2,214	1,000	2,333	2,643	2,952
		n/p	30	1	7	0	0	3	0	7	10	1	1	0
	Koordinacija	Prosjek	2,550	2,000	2,000	4,000	3,000	1,500	3,000	2,000	1,000	3,500	3,500	3,500
		n/p	0,200	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
		17. pitanje: Jesu li svim subjektima koji sudjeluju u planiranju mjera sprječavanja rizika i mjera pripravnosti raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?	2,600	1	2	4	3	2	3	2	1	4	4	4
		18. pitanje: Osiguravaju li se i redovito procjenjuju odgovornosti za planiranje u pogledu posebnih rizika?	2,750	3	n/p	4	3	1	3	2	n/p	3	3	3
	Stručno znanje	Prosjek	2,367	1,750	3,000	3,500	2,250	1,667	3,000	2,500	1,000	2,500	2,500	3,000

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
		<i>n/p</i>	0,800	0	3	0	0	1	0	2	2	0	0	0
		19. pitanje: Je li dostupan dovoljan broj stručnjaka za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti na temelju rizika utvrđenih u okviru procjene rizika?	2,500	2	n/p	4	3	2	3	2	n/p	2	2	3
		20. pitanje: Je li dostupno učinkovito osposobljavanje za stručnjake na različitim razinama, odgovorne za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,571	2	n/p	3	3	n/p	3	3	n/p	2	2	4
		21. pitanje: Jesu li stručnjaci uključeni u planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti obaviješteni o općim političkim ciljevima/prioritetima povezanim s upravljanjem rizicima od katastrofa?	2,625	2	n/p	4	2	1	3	n/p	1	4	4	2
		22. pitanje: Primjenjuje li se postupak kojim se osiguravaju očuvanje i daljnji razvoj znanja stručnjaka zaduženih za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,000	1	3	3	1	2	3	n/p	1	2	2	3
	Metodologija	<i>Prosjek</i>	1,800	1,000	0,000	4,000	1,000	1,000	3,000	2,000	0,000	3,000	3,000	3,000
		<i>n/p</i>	0,500	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0	0
		23. pitanje: Jesu li različiti odgovorni subjekti razvili metodologije za planiranje upravljanja rizicima? Koji su ključni elementi tih metodologija?	2,250	1	n/p	4	1	1	3	2	n/p	3	3	3
		24. pitanje: Obuhvaćaju li metodologije za planiranje upravljanja rizicima određivanje odgovarajuće infrastrukture za ublažavanje utvrđenih rizika?	2,286	1	n/p	4	1	1	3	n/p	n/p	3	3	3
	Ostali dionici	<i>Prosjek</i>	2,400	2,000	3,000	3,500	2,000	1,000	3,000	3,000	2,000	2,500	2,000	3,500
		<i>n/p</i>	0,200	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
		25. pitanje: Jesu li relevantni javni i privatni dionici obaviješteni o postupku planiranja i u njega uključeni?	2,333	2	3	4	1	1	3	n/p	2	3	2	4
		26. pitanje: Obavještavaju li se javna ili privatna poduzeća o rizicima utvrđenima u okviru procjena rizika, i ako je tome tako, kako se osigurava poticanje mjera sprječavanja i pripravnosti u tim poduzećima?	2,444	n/p	3	3	3	1	3	3	2	2	2	3

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
	Informacije i komunikacije	Prosjek	2,150	1,000	3,000	4,000	2,000	1,000	3,000	3,000	0,000	2,500	2,000	3,000
		n/p	0,300	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0
		27. pitanje: Jesu li nacionalni ili podnacionalni subjekti uključeni u prekogranično planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,250	1	3	4	1	1	3	n/p	n/p	3	2	3
		28. pitanje: Jesu li relevantni dionici, uključujući građane, obaviješteni o ključnim elementima planiranja upravljanja rizicima?	2,444	1	3	4	3	1	3	3	n/p	2	2	3
	Oprema	Prosjek	1,800	1,000	2,000	4,000	2,000	1,000	3,000	2,000	0,000	0,000	3,000	2,000
		n/p	0,200	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
		29. pitanje: Jesu li dostupni oprema i alati potrebni za planiranje mjera sprječavanja i pripravnosti i/ili za podršku planiranju tih mjera?	2,250	1	2	4	2	1	3	2	n/p	n/p	3	2
	Financije	Prosjek	2,183	1,000	1,000	4,000	2,000	2,000	3,000	1,000	3,000	2,333	2,500	2,667
		n/p	0,800	0	1	0	0	2	0	2	2	0	1	0
		30. pitanje: Procjenjuju li se u okviru postupka planiranja potrebe za financiranjem provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti te utvrđuju mogući izvori financiranja?	2,111	1	1	4	2	n/p	3	1	3	2	2	3
		31. pitanje: Razmatraju li se u okviru postupka planiranja budući planovi ulaganja i moguća uloga financiranja iz privatnog sektora?	2,167	1	1	4	2	n/p	3	n/p	n/p	2	n/p	2
		32. pitanje: Određuju li se ili utvrđuju u okviru postupka planiranja unaprijed postupci ili planovi kojima se osigurava financiranje mjera sprječavanja i pripravnosti potrebnih za ublažavanje utvrđenih rizika?	2,571	1	n/p	4	2	2	3	n/p	n/p	3	3	3
	Provedba mjera za prevenciju rizika i mjera pripravnosti	Prosjek	2,373	1,333	2,367	3,850	3,133	1,583	3,300	1,700	1,300	2,600	2,567	3,200
		n/p	30	0	6	0	0	0	0	9	10	4	1	2
		Strategija/politika/metodologija	Prosjek	2,600	1,500	1,000	3,000	3,000	1,500	3,000	2,000	3,000	4,000	4,000

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
		<i>n/p</i>	0,300	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
		33. pitanje: Je li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti povezana s planiranjem upravljanja rizicima? Je li to dio strategije ili politike i je li utvrđena metodologija?	2,556	1	1	4	3	2	3	1	n/p	4	4	3
		34. pitanje: Jesu li razvijene metode izvješćivanja o štetama i ljudskim gubicima te procjenjuju li se, dokumentiraju i pohranjuju troškovi šteta?	2,250	2	1	2	3	1	3	3	3	n/p	n/p	4
	<i>Koordinacija</i>	<i>Prosjek</i>	2,900	2,000	3,000	4,000	3,000	2,000	3,000	3,000	1,000	4,000	4,000	4,000
		<i>n/p</i>	0,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		35. pitanje: Jesu li svim subjektima koji sudjeluju u provedbi mjera sprječavanja rizika i pripravnosti raspodijeljene jasno određene odgovornosti i uloge/funkcije?	2,900	2	3	4	3	2	3	3	1	4	4	4
	<i>Stručno znanje</i>	<i>Prosjek</i>	2,500	1,500	3,000	4,000	3,000	2,500	3,000	2,000	1,000	2,500	2,500	3,000
		<i>n/p</i>	0,200	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
		36. pitanje: Odgovara li raspodjela odgovornosti stručnjacima uključenima u provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti trenutnom stanju i jesu li dostupna dostatna sredstva za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti na temelju postupka planiranja?	2,250	1	n/p	4	3	2	3	1	n/p	2	2	3
		37. pitanje: Jesu li stručnjaci odgovorni za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti na odgovarajući način obaviješteni i osposobljeni te iskusni u tom području?	2,800	2	3	4	3	3	3	3	1	3	3	3
	<i>Ostali dionici</i>	<i>Prosjek</i>	2,300	1,333	2,667	4,000	2,333	1,667	3,000	0,000	2,000	3,000	3,000	3,000
		<i>n/p</i>	0,400	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0
		38. pitanje: Jesu li relevantni dionici obaviješteni o provedbi mjera sprječavanja i pripravnosti te jesu li u nju uključeni?	3,000	2	3	4	3	2	3	n/p	2	4	4	3
		39. pitanje: Je li nacionalni ili podnacionalni subjekt uključen u provedbu prekograničnih mjera za prevenciju i pripravnost?	2,375	1	3	4	2	2	3	n/p	n/p	2	2	3

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
		40. pitanje: Provode li ti javni ili privatni dionici mjere prevencije i pripravnosti dovoljno kvalitetno kako bi ostvarili očekivane rezultate ublažavanja rizika?	2,333	1	2	4	2	1	3	n/p	2	3	3	3
	Postupci	Prosjek	2,700	2,000	3,000	4,000	4,000	2,000	4,000	4,000	0,000	2,000	2,000	3,000
		n/p	0,100	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
		41. pitanje: Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti na primjer razvoj postupaka za rano upozoravanje, aktiviranje, operativno dežurstvo, deaktiviranje ili praćenje?	3,000	2	3	4	4	2	4	4	n/p	2	2	3
	Informacije i komunikacija	Prosjek	2,500	1,000	3,000	3,500	4,000	1,500	4,000	3,000	0,000	2,500	2,500	3,000
		n/p	0,200	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
		42. pitanje: Jesu li dostupne potrebne informacije unutar nacionalnog ili podnacionalnog subjekta i razmjenjuju li se one redovito?	3,000	1	3	4	4	2	4	3	n/p	3	3	n/p
		43. pitanje: Primjenjuju li se komunikacijske strategije, uključujući upotrebu raznih medijskih alata (uključujući društvene medije), za učinkovito informiranje građana kako bi se podiglo razinu njihove svijesti te uspostavilo povjerenje?	2,556	1	3	3	4	1	4	3	n/p	2	2	3
	Infrastruktura, uključujući informacijsku tehnologiju	Prosjek	2,000	2,000	1,000	4,000	4,000	1,000	4,000	0,000	0,000	2,000	2,000	3,000
		n/p	0,200	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
		44. pitanje: Analizira li se stanje odgovarajuće infrastrukture za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti?	2,500	2	1	4	4	1	4	n/p	n/p	2	2	3
	Oprema i zalihe	Prosjek	2,000	1,000	0,000	4,000	3,000	1,000	3,000	2,000	2,000	2,000	2,000	3,000
		n/p	0,500	0	2	0	0	0	0	0	1	1	1	0
		45. pitanje: Postoji li popis raspoložive opreme potrebne za provedbu planiranih mjera sprječavanja i pripravnosti? Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti utvrđivanje mogućih potreba za opremom na temelju postojećeg popisa opreme?	2,250	1	n/p	4	3	1	3	2	n/p	2	2	3

Odjeljak	Element	Pitanja	UKUPNO	MGPU	DUZS	MZOE	MZ	DHMZ	MZ	MZOE	Minpoljo	DZRNS	DZRNS	Minpoljo
				Potres	Požar	Poplava	Ekstremne temperature	Snijeg i led	Epidemije i pandemije	Industrijske nesreće	Suša	Radiološke nesreće	Nuklearne nesreće	Štetni organizmi životinja
		46. pitanje: Utvrđuju li se tijekom provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti rizici u lancu isporuke i jesu li poduzete mjere za smanjenje rizika od nestašice zaliha?	2,286	1	n/p	4	3	1	3	n/p	2	n/p	2	3
	Stručno znanje	Prosjek	2,033	0,000	3,000	4,000	3,000	1,667	3,000	0,000	2,000	2,000	1,667	3,500
		n/p	0,700	0	2	0	0	0	0	3	1	1	0	1
		47. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti potrebno stručno tehničko znanje kako bi osigurali odgovarajuću provedbu mjera i jesu li osigurani očuvanje i daljnji razvoj tog znanja?	2,500	2	n/p	4	3	2	3	n/p	2	2	2	4
		48. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti znanje potrebno za primjenu postupaka nabave i logistike kako bi mogli izvršiti svoje zadaće te jesu li stručnjaci na odgovarajući način osposobljeni za primjenu tih postupaka?	2,375	1	n/p	4	3	2	3	n/p	2	2	2	3
		49. pitanje: Imaju li stručnjaci zaduženi za provedbu mjera sprječavanja i pripravnosti znanje potrebno za planiranje životnog ciklusa i kapaciteta za brzi razmještaj? Primjenjuju li se te metodologije kako bi se provjerila ispravnost opreme i sustava te omogućilo povećanje kapaciteta u hitnim slučajevima?	2,286	1	3	4	3	1	3	n/p	n/p	n/p	1	n/p
	Financiranje provedbenih tijela	Prosjek	2,200	1,000	4,000	4,000	2,000	1,000	3,000	1,000	2,000	2,000	2,000	3,000
		n/p	0,400	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0
		50. pitanje: Određuju li se ili utvrđuju u okviru provedbe mjera sprječavanja i pripravnosti, potrebnih za smanjenje i ublažavanje utvrđenih rizika te prilagodbu njima, proračun, pravna osnova i postupci kako bi se unaprijed mogla planirati fleksibilna dodjela sredstava?	2,200	1	4	4	2	1	3	1	2	2	2	3
		51. pitanje: Obuhvaća li provedba mjera sprječavanja i pripravnosti izradu sporazuma s dionicima, kojima se uređuje podjela troškova?	2,167	1	n/p	4	2	1	3	n/p	n/p	n/p	2	3

11. Popis slika i tablica

11. Popis slika i tablica

Slika 1. – Proces sposobnosti upravljanja rizicima	15
Tablica 1. – Dio upitnika za identifikaciju elementa koji će se procjenjivati u Procjeni sposobnosti	19
Tablica 2. – Procjena rizika	20
Tablica 3. – Planiranje upravljanja rizicima	21
Tablica 4. – Provedba mjera za smanjenje rizika i mjera pripravnosti	22
Tablica 5. – Ocjene i opis ocjena	23
Slika 2. – Organizacijska shema Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa	28
Tablica 6. – Popis grupa rizika, rizika i tijela koordinatora	28
Tablica 7. – Popis sudionika izrade Procjene sposobnosti upravljanja rizicima za Republiku Hrvatsku	31
Tablica 8. – Prosječna ocjena sposobnosti upravljanja rizicima s broj odgovora "n/p"	35
Slika 3. – Frekvencija ocjena svih pitanja i rizika	35
Tablica 9. – Broj pitanja s minimalnim i maksimalnim ocjenama	35
Tablica 10. – Pregled prosječnih ocjena i broj odgovora "n/p" po rizicima i odjeljcima	36
Tablica 11. – Zbirni prikaz odgovora po rizicima	55